

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 1.7.2020
COM(2020) 275 final

2020/0137 (NLE)

Voorstel voor een

AANBEVELING VAN DE RAAD

**inzake beroepsonderwijs en -opleiding voor duurzaam concurrentievermogen, sociale
rechtvaardigheid en veerkracht**

{SWD(2020) 123 final}

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• Motivering en doel van het voorstel

Het voorstel voor een Aanbeveling van de Raad inzake beroepsonderwijs en -opleiding¹ voor duurzaam concurrentievermogen, sociale rechtvaardigheid en veerkracht werd aangekondigd in de Mededeling “Een sterk sociaal Europa voor rechtvaardige transities” van 14 januari 2020². Het is een belangrijk onderdeel van de lopende uitvoering van de **Europese Pijler van sociale rechten** ter versterking van beginsel 1 “onderwijs, opleiding en een leven lang leren”.

Het “gemeenschappelijk beleid inzake beroepsopleiding”, zoals gedefinieerd in het Verdrag van Rome, is uitgevoerd door de start van het Proces van Kopenhagen in 2002. Het bracht de lidstaten, de sociale partners en de Commissie samen en werd ook ondersteund door verenigingen van aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding. **Beroepsonderwijs en -opleiding is goed voor ongeveer de helft van de afgestudeerden op hoger secundair niveau in de Europese Unie.** Het zorgt ervoor dat jongeren zich kunnen voorbereiden op een succesvolle start van hun beroepsleven en dat mensen in de werkende leeftijd zich kunnen bij- en omscholen voor verschillende doeleinden. Werkende mensen worden geholpen om hun vaardigheden voortdurend te verbeteren en aan te passen aan de veranderende werkvereisten of om te onderhandelen over veranderingen in het werk. Werklozen worden geholpen om de vaardigheden te verwerven die nodig zijn om weer toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt; meer in het algemeen worden lerenden voorzien van de kennis, vaardigheden en attitudes die nodig zijn om te gedijen in hun professionele, sociale en persoonlijke ontwikkeling.

De **COVID-19-pandemie** heeft de reguliere onderwijs- en opleidingsactiviteiten, waaronder beroepsonderwijs en -opleiding, in heel Europa ernstig verstoord. De lidstaten zijn wel snel overgeschakeld op digitale leermethoden, maar de beperkende maatregelen en de daaruit voortvloeiende crisis hebben de veerkracht van het stelsel op de proef gesteld. De situatie in beroepsonderwijs en -opleiding is nog verergerd door het feit dat de praktische opleiding – in de vorm van werkplekleren en leerlingplaatsen – in de meeste sectoren is opgeschort³.

Het economisch herstel na de COVID-19-crisis biedt een gelegenheid om de hervormingen in beroepsonderwijs en -opleiding te versnellen en de veerkracht ervan te versterken, met name door het aanbod en de methoden te digitaliseren en flexibel aan te passen aan de veranderende behoeften van de arbeidsmarkt. Dit omvat ook aandacht voor het waarborgen van de toegang tot digitale instrumenten en technologieën voor elke lerende, leerkracht en opleider en voor geschikte begeleidingsmaatregelen. Digitale instrumenten zoals simulators, virtual en augmented reality hebben het potentieel om de toegankelijkheid en de efficiëntie van de opleiding te verhogen, met name voor kleine en middelgrote ondernemingen die stageplaatsen

¹ Onder beroepsonderwijs en -opleiding moet worden verstaan: onderwijs en opleiding die erop gericht zijn jongeren en volwassenen uit te rusten met de kennis, knowhow, vaardigheden en/of competenties die in bepaalde beroepen of meer in het algemeen op de arbeidsmarkt zijn vereist en die in formele en in niet-formele omgevingen, op alle niveaus van het Europees kwalificatiekader, ook op tertiair niveau kunnen worden aangeboden.

² Mededeling van de Commissie „Een sterk sociaal Europa voor rechtvaardige transities”, COM(2020) 14 final.

³

https://www.cedefop.europa.eu/files/cedefop_community_apprenticeship_experts_synthesis_how_are_european_countries_managing_apprenticeships_to_respond_to_the_coronavirus_crisis.pdf

aanbieden. Door meerdere bedrijven opgezette opleidingscentra en kenniscentra voor beroepsopleiding kunnen hierbij een belangrijke rol spelen.

De pandemie zal waarschijnlijk leiden tot de diepste recessie in de geschiedenis van de EU. Jongeren die op dit moment op de arbeidsmarkt komen, zullen het moeilijker hebben om hun eerste baan te vinden⁴. Eerdere crises hebben aangetoond dat jongeren waarschijnlijk het hardst zullen worden getroffen. Aangezien beroepsonderwijs en -opleiding een essentieel deel is gebleken van de inspanningen ter ondersteuning van de werkgelegenheid voor jongeren in de vorige economische en financiële crisis, is een verdere versterking van de stelsels voor beroepsonderwijs en -opleiding daarom van cruciaal belang voor het herstel na de COVID-19-crisis. Met name leerlingplaatsen en werkplekleren, maar ook kortetermijnprogramma's voor beroepsonderwijs en -opleiding voor werklozen zijn een manier gebleken om de inzetbaarheid te vergroten en de toegang tot of de terugkeer naar de arbeidsmarkt te vergemakkelijken⁵. Dit voorstel zal bijdragen tot een hoge kwaliteit van het aanbod, met name van leerlingplaatsen en andere programma's in het kader van de **jongerengarantie** door de relevantie voor de arbeidsmarkt, de digitalisering en de ecologische duurzaamheid van beroepsonderwijs en -opleiding te waarborgen. Het zal ook aandringen op meer steun voor leerlingplaatsen en de Europese Alliantie voor leerlingplaatsen, om de inzet voor hoogwaardige en effectieve mogelijkheden voor leerlingplaatsen te vernieuwen en te stimuleren.

De modernisering van de stelsels voor beroepsonderwijs en -opleiding is ook belangrijk omdat de **arbeidswereld en de vaardigheden in verandering zijn**. Lopende ontwikkelingen zoals de automatisering en de digitalisering van de productie en de diensten blijven de arbeidsmarkten ingrijpend veranderen. Daarnaast zal beroepsonderwijs en -opleiding zich door de bredere transitie naar een **digitalere en groenere economie** moeten aanpassen, zodat de lerenden de vaardigheden verwerven die nodig zijn voor de groene en digitale transitie, terwijl de centrale rol van beroepsonderwijs en -opleiding in het **continuüm van een leven lang leren** wordt bevestigd en versterkt. Vooral hier is horizontaal leren van groot belang. Het overbrugt de kloof tussen formeel gescheiden of parallelle gebieden van leren (bv. de gezondheids- en de milieusector⁶).

Nu het beleidskader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding en de specifieke prioriteiten voor beroepsonderwijs en -opleiding in 2020 aflopen, kan de Unie een nieuw en ambitieuzer beleid op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding vaststellen dat een antwoord biedt op de hierboven beschreven uitdagingen. De algemene doelstelling moet de modernisering van het EU-beleid inzake beroepsonderwijs en -opleiding zijn om de grote bij- en herscholingsbehoeften aan te pakken die ons voorbereiden op de uitdagingen van de 21e eeuw, in het bijzonder om het herstel van de COVID-19-pandemie te ondersteunen en bij te dragen tot de opbouw van een duurzamere, rechtvaardigere en veerkrachtigere Europese Unie.

Het voorstel is stevig verankerd in andere beleidsinitiatieven van de Commissie, met name in de mededeling van de Commissie betreffende de Europese vaardighedenagenda voor

⁴ Europese economische prognose, voorjaar 2020. Institutional paper 125, mei 2020. Europese Commissie.

⁵ De arbeidsparticipatie van afgestudeerden van beroepsonderwijs en -opleiding nam geleidelijk toe van 73,7 % in 2009 tot 79,5 % in 2018.

⁶ Zoals bijvoorbeeld aanbevolen in de mededeling van 2019 inzake de strategische aanpak van geneesmiddelen in het milieu.

https://ec.europa.eu/environment/water/water-dangersub/pdf/strategic_approach_pharmaceuticals_env.PDF

duurzaam concurrentievermogen, sociale rechtvaardigheid en veerkracht⁷, in de mededeling inzake een brug naar banen voor de volgende generatie⁸, het actieplan voor digitaal onderwijs, het strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding (ET 2020) en de Europese onderwijsruimte, die alle niveaus en soorten onderwijs en opleiding bestrijken.

- **Toepassingsgebied van het voorstel**

Het voorstel van de Commissie voor een aanbeveling van de Raad inzake beroepsonderwijs en -opleiding voor duurzaam concurrentievermogen, sociale rechtvaardigheid en veerkracht is gericht op de vernieuwing van het EU-beleid inzake beroepsonderwijs en -opleiding door:

- a) **de modernisering van het Uniebeleid op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding** om zowel de transities naar een groene en digitale economie in tijden van demografische veranderingen als een opwaartse convergentie van de nationale stelsels te ondersteunen. Gezien de cruciale rol die beroepsonderwijs en -opleiding, en met name leerlingplaatsen spelen bij het verbeteren van de inzetbaarheid, zal de voorgestelde modernisering ook **de inzetbaarheid van jongeren en volwassenen die behoefte hebben aan voortdurende bij- en omscholing ondersteunen**. Het zal ook een uitgebreider gebruik van digitale instrumenten en voortdurende digitalisering van de stelsels voor beroepsonderwijs en -opleiding omvatten, wat zal bijdragen tot een grotere veerkracht;
- b) **het bevestigen van de centrale rol van beroepsonderwijs en -opleiding in het continuüm van een leven lang leren** en de nauwe banden ervan met alle onderwijs- en opleidingssectoren, waarvoor doorstromingsmogelijkheden en transparantie nodig zijn;
- c) **de stroomlijning van het Europese samenwerkingsproces** op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding door de instrumenten voor kwaliteitsborging (Eqavet) en flexibiliteit en maatwerk in beroepsonderwijs en -opleiding (Ecvet) te integreren en aan te passen;
- d) **de vereenvoudiging van het bestuur van beroepsonderwijs en -opleiding op Unieniveau** (in verband met de integratie van Ecvet- en Eqavet-aanbevelingen in het huidige voorstel en bijgevolg de intrekking ervan) en de bepaling van de werkmethodes, de soorten ondersteunende activiteiten op Unieniveau en een monitoringkader om de vorderingen bij de uitvoering van deze aanbeveling te beoordelen, in volledige samenhang met het bredere governancekader voor onderwijs en opleiding.

Concreet zijn de nieuwe elementen voor **op nationaal niveau** te nemen maatregelen de volgende:

- **de cruciale rol onderstrepen die stelsels voor beroepsonderwijs en -opleiding spelen voor jongeren** die de arbeidsmarkt betreden en daaraan toevoegen dat de stelsels voor beroepsonderwijs en -opleiding een even belangrijke rol moeten spelen voor volwassenen die voortdurende bij- en omscholing nodig hebben;
- **aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding een mate van autonomie verlenen** zodat zij snel kunnen reageren op uitdagingen op het gebied van vaardigheden, snelle omscholingsprogramma's kunnen aanbieden en in nauwe

⁷ COM(2020) 274 final.

⁸ COM(2020) 276 final.

partnerschappen kunnen samenwerken met de werkgevers uit zowel de publieke als de private sector;

- **de programma's van beroepsonderwijs en -opleiding modulariseren** en uitbreiden naar hogere niveaus van kwalificaties en micro-credentials;
- **beroepsonderwijs en -opleiding verbinden met toekomstgerichte economische strategieën en innovatiesystemen**;
- **kenniscentra voor beroepsopleiding⁹ bevorderen** (met name via Erasmus+) die verbonden zijn met strategieën voor slimme specialisatie en innovatieve diensten aanbieden, waaronder clusters¹⁰, starterscentra, ondersteuning voor startende ondernemingen en technologieverspreiding, met name voor kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) om beroepsonderwijs en -opleiding veerkrachtig te maken en geschikt voor meer digitalisering, digitale paraatheid en om de transitie van sectoren die achteruitgaan naar nieuwe groeisectoren te stimuleren;
- **ecologische en sociale duurzaamheid verankeren** in de leerplannen en het organisatorisch management van beroepsonderwijs en -opleiding door het milieuaspect te verbinden met andere gebieden;
- **zorgen voor betere doorstroommogelijkheden** tussen de stelsels voor onderwijs en opleiding;
- Tegen de achtergrond van de COVID-19-pandemie, **de digitale paraatheid van de instellingen voor beroepsonderwijs en -opleiding vergroten** door nieuwe leeromgevingen, instrumenten en didactische methoden te bevorderen, met name in verband met digitalisering zowel voor specifieke als transversale leerplannen en inhoud, en door het aspect digitalisering in het Eqavet-kader op te nemen;
- **de aantrekkelijkheid van beroepsonderwijs en -opleiding vergroten** voor lerenden en ondernemingen, waaronder kleine, middelgrote en micro-ondernemingen, bijvoorbeeld via internationalisering en meer mobiliteitsmogelijkheden voor lerenden en personeel in het kader van Erasmus+ en andere financieringsmogelijkheden;
- **gendervooroordelen en genderstereotiepe keuzes aanpakken** en diversiteit en inclusiviteit ondersteunen;
- **een reeks indicatoren en streefcijfers vaststellen** om zowel kwantitatieve als kwalitatieve monitoring van de prestaties van de beroepsonderwijs- en opleidingsstelsels mogelijk te maken.

⁹ Kenniscentra voor beroepsopleiding zijn bedoeld als referentiepunten van wereldklasse voor opleiding op specifieke gebieden, zowel voor initiële opleiding van jongeren als voor bij- en omscholing van volwassenen, via een flexibel en tijdig opleidingsaanbod voor de vaardighedenbehoeften van bedrijven. Ze werken lokaal, zijn nauw verweven in de lokale innovatie-ecosystemen en clusters en brengen een breed scala van lokale partners samen, zoals (onder meer) aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding, werkgevers, onderzoekscentra, agentschappen voor economische ontwikkeling en diensten voor arbeidsvoorziening om "vaardighedenecosystemen" te ontwikkelen die bijdragen tot regionale, economische en maatschappelijke ontwikkeling, innovatie en strategieën voor slimme specialisatie.

¹⁰ Industriële clusters zijn groepen van gespecialiseerde ondernemingen, vaak kmo's, en andere verwante ondersteunende actoren die op een bepaalde plaats nauw met elkaar samenwerken. Er zijn ongeveer 3000 gespecialiseerde clusters in Europa, die goed zijn voor 54 miljoen banen. De vernieuwde strategie voor het industriebeleid van de EU erkent clusters als een krachtig instrument voor economische ontwikkeling ter ondersteuning van industriële innovatie op het terrein.

Naast de bevestiging van de rol van het tripartiete Raadgevend Comité voor de beroepsopleiding (RCB), bevat het voorstel ook de volgende **nieuwe elementen op EU-niveau**:

- **voorzien in een ondersteunende dienst** voor de verschillende dimensies van de stelsels van beroepsonderwijs en -opleiding (bv. leerlingplaatsen, kenniscentra voor beroepsopleiding, voortgezet beroepsonderwijs en voortgezette beroepsopleiding, kwaliteitsborging) die het beheer van verschillende afzonderlijke ondersteuningsstructuren samenbrengt (Eqavet- en Ecvet-secretariaten, ondersteuningsdiensten voor leerlingplaatsen, werkgroepen van deskundigen);
- **de digitale paraatheid van instellingen voor beroepsonderwijs en -opleiding ondersteunen** door de versterkte inzet van het Selfie-instrument en de geleidelijke uitbreiding ervan om werkplekleren in te zetten¹¹;
- **het Europese beroepsonderwijs en de Europese beroepsopleiding bevorderen als mondiaal referentiepunt voor de ontwikkeling van vaardigheden** en de mobiliteit en erkenning van beroepskwalificaties en de resultaten van leerperioden in het buitenland bevorderen, onder meer door de ontwikkeling van het concept van de Europese beroepskernprofielen als onderdeel van het Europass-platform en waar mogelijk aangevuld met professionele digitale inhoud;
- **de invoering van een proces van collegiale toetsing van de kwaliteitsborging** in beroepsonderwijs en -opleiding ter ondersteuning van opwaartse convergentie op het gebied van kwaliteit, transparantie en wederzijds vertrouwen.

Het beleidskader

Als reactie op de COVID-19-crisis heeft de Commissie een gedurfd en uitgebreid **plan voor herstel en voorbereiding voor de volgende generatie** voorgesteld. Het plan bevat stappen om de Europese economie weer op gang te brengen, banen te beschermen en te creëren, de groene en digitale transitie te stimuleren en de economie rechtvaardiger, veerkrachtiger en duurzamer te maken voor de toekomstige generaties. Het onderstreept dat het verbeteren en aanpassen van vaardigheden, kennis en competenties des te belangrijker is geworden.

Next Generation EU¹² zal voor de periode 2021-2024 nieuwe financieringsmiddelen creëren op de financiële markten voor de nieuw voorgestelde **faciliteit voor herstel en veerkracht**¹³ en **React-EU**¹⁴. Beide programma's zullen investeringen in **vaardigheden, onderwijs en opleiding** omvatten om de basis te leggen voor een groen, digitaal en veerkrachtig herstel. De

¹¹ Selfie (Self-reflection on Effective Learning by Fostering the use of Innovative Educational Technologies) is een gratis, gemakkelijk te gebruiken, aanpasbaar instrument om scholen te helpen beoordelen waar zij staan met leren in het digitale tijdperk. Het is ontworpen door het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek (JRC) om scholen te helpen digitale technologieën in het lesgeven, leren en de beoordeling van studenten te integreren. De tool kan laten zien wat er goed gaat, waar verbetering nodig is en wat prioriteit moet krijgen. De tool is op dit moment beschikbaar in de 24 officiële talen van de Europese Unie, en in de loop van de tijd zullen daar meer talen bijkomen. Selfie verzamelt – anoniem – de meningen van leerlingen, leerkrachten en schoolleiders over hoe technologie op hun school wordt gebruikt. Hiervoor wordt gebruikgemaakt van korte stellingen en vragen, waarop met behulp van een simpele schaal van 1 tot 5 kan worden geantwoord. De stellingen gaan over onderwerpen als leiderschap, infrastructuur, opleiding van leerkrachten en digitale vaardigheden van leerlingen. De resultaten van de zelfbeoordeling kunnen strategisch op het niveau van het stelsel of van de instelling worden gebruikt voor de opvolging van capaciteitsopbouw en investeringen in infrastructuur volgens de in kaart gebrachte hiaten.

¹² COM(2020) 456 final.

¹³ COM(2020) 408 final.

¹⁴ COM(2020) 451 final.

Commissie heeft ook haar voorstellen voor het toekomstige Europees Sociaal Fonds Plus aangepast om nog meer steun te verlenen aan **jongerenwerkgelegenheidsmaatregelen, onderwijs en vaardigheden**.

Als onderdeel van de herstelstrategie heeft de Commissie ook een aanzienlijke extra financiering van 30 miljard EUR voorgesteld voor het **Fonds voor een rechtvaardige transitie**, wat het totaal op 40 miljard EUR brengt. Deze financiering zal worden gebruikt om de sociaal-economische gevolgen van de transitie naar klimaatneutraliteit in de meest getroffen regio's te verlichten, bijvoorbeeld door de omscholing van werknemers te ondersteunen, kmo's te helpen om nieuwe economische kansen te creëren en te investeren in de omschakeling naar schone energie en in de circulaire economie¹⁵.

Dit sluit aan bij de **Europese Green Deal**, de nieuwe groeistrategie die de EU moet omvormen tot een eerlijke en welvarende samenleving met een moderne, hulpbronnenefficiënte en concurrerende economie, waar vanaf 2050 netto geen broeikasgassen meer worden uitgestoten en de economische groei is losgekoppeld van het gebruik van hulpbronnen. Investeren in een **meer circulaire economie**¹⁶ kan de EU helpen haar afhankelijkheid van externe leveranciers te verminderen en haar veerkracht ten aanzien van mondiale leveringskwesaties vergroten. De komende **renovatiegolf** zal in het teken staan van het scheppen van werkgelegenheid in de bouw- en renovatiesector en andere arbeidsintensieve bedrijfstakken¹⁷. De transities op deze gebieden leiden tot een grotere behoefte aan om- en bijscholing. Programma's voor beroepsonderwijs en -opleiding kunnen een sleutelrol spelen bij het verwerven van die vaardigheden en zullen waarschijnlijk ook een belangrijke rol spelen bij de uitvoering van andere Europese Green Deal-initiatieven¹⁸.

De Commissie heeft ook **een nieuwe industriële strategie voor Europa**¹⁹ vastgesteld om de dubbele groene en digitale transitie aan te pakken. Daarin wordt aangedrongen op doortastende maatregelen om een leven lang leren voor iedereen tot stand te brengen en ervoor te zorgen dat onderwijs en opleiding gelijke tred houden met de dubbele transitie. Er wordt ook op aangedrongen dat hoger onderwijs en beroepsonderwijs en -opleiding meer wetenschappers, ingenieurs en technici voor de arbeidsmarkt moeten afleveren. In de **kmo-strategie voor een duurzaam en digitaal Europa** wordt benadrukt hoe een toenemend aantal kmo's het moeilijk krijgt om de nodige vaardigheden te vinden. Daarnaast blijft de beschikbaarheid van geschoold personeel of ervaren managers het belangrijkste probleem voor een kwart van de kmo's in de Europese Unie²⁰. Beroepsonderwijs en -opleiding zijn bijzonder relevant voor kmo's om ervoor te zorgen dat hun personeel de vaardigheden heeft die nodig zijn op de arbeidsmarkt.

De kansen en uitdagingen van de huidige digitale transformatie en de beleidsrespons van Europa zijn uiteengezet in de strategie "**De digitale toekomst van Europa vormgeven**", die

¹⁵ COM(2020) 442 final.

¹⁶ COM(2020) 98 final.

¹⁷ COM(2020) 456 final.

¹⁸ Bijvoorbeeld de EU-biodiversiteitsstrategie voor 2030 (COM(2020) 380 final) benadrukt de belangrijke rol die vaardigheden spelen bij de transitie naar een groene economie en de bestrijding van het verlies aan biodiversiteit, en zet daarom in op opleiding en omscholing van werknemers in een groot aantal sectoren. Dat zal ook bijdragen tot het toekomstige actieplan om de vervuiling van lucht, water en bodem tot nul terug te brengen, waarbij het belangrijk is onderwijs en vaardigheden uit verschillende domeinen samen te brengen (zoals milieu en gezondheid) om deze uitdagingen met een steeds toenemend horizontaal karakter aan te pakken. De "van boer tot bord"-strategie (COM(2020) 381 final), die erop is gericht de manier waarop ons voedsel wordt geproduceerd en op ons bord terechtkomt, te veranderen, erkent ook de sleutelrol van kennis en begeleiding ter ondersteuning van de transitie.

¹⁹ COM(2020) 102 final.

²⁰ COM(2020) 103 final.

benadrukt dat moet worden geïnvesteerd in onderwijs en opleiding en in de digitale vaardigheden van alle Europeanen, rekening houdend met de aangenomen **strategie voor gendergelijkheid 2020-2025**²¹.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

• Rechtsgrondslag

Volgens artikel 166, lid 1, VWEU legt de Unie inzake beroepsopleiding een beleid ten uitvoer waardoor de activiteiten van de lidstaten worden versterkt en aangevuld, met volledige eerbiediging van de verantwoordelijkheid van de lidstaten voor de inhoud en de opzet van de beroepsopleiding. Het optreden van de Unie uit hoofde van artikel 166, lid 2, VWEU is erop gericht:

- de aanpassing aan veranderingen in het bedrijfsleven te vergemakkelijken, met name door beroepsopleiding en omscholing;
- door verbetering van de initiële beroepsopleiding en van bij- en nascholing, de opnemings- en de wederopnemingsmogelijkheden op de arbeidsmarkt te bevorderen;
- de toegang tot beroepsopleidingen te vergemakkelijken en de mobiliteit van opleiders en leerlingen, met name jongeren, te bevorderen;
- de samenwerking inzake opleiding tussen onderwijs- of opleidingsinstellingen en ondernemingen te bevorderen;
- de uitwisseling te bevorderen van informatie en ervaring omtrent de gemeenschappelijke vraagstukken waarmee de opleidingsstelsels van de lidstaten worden geconfronteerd.

Volgens artikel 165, lid 1, VWEU draagt de Unie bij tot de ontwikkeling van onderwijs van hoog gehalte door samenwerking tussen de lidstaten aan te moedigen en zo nodig door hun activiteiten te ondersteunen en aan te vullen, met volledige eerbiediging van de verantwoordelijkheid van de lidstaten voor de inhoud van het onderwijs en de opzet van het onderwijsstelsel. Het optreden van de Unie uit hoofde van artikel 162, lid 2, VWEU, tweede en vierde streepje, is erop gericht:

- de mobiliteit van studenten en docenten te bevorderen, mede door de academische erkenning van diploma's en studietijdvakken aan te moedigen;
- de uitwisseling te bevorderen van informatie en ervaring omtrent de gemeenschappelijke vraagstukken waarmee de onderwijsstelsels van de lidstaten worden geconfronteerd.

• Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)

In haar streven naar de ontwikkeling van onderwijs en opleiding van hoge kwaliteit en de uitvoering van een beleid inzake beroepsopleiding, heeft de EU de verantwoordelijkheid om samenwerking tussen de lidstaten aan te moedigen en hun activiteiten te ondersteunen en aan te vullen waar nodig.

De kwaliteit en de convergentie van de stelsels voor beroepsonderwijs en -opleiding ondersteunt het vrije verkeer van personen, goederen en diensten, de veerkracht van de beroepsbevolking in de EU en uiteindelijk een succesvolle duurzame interne markt. Daarom

²¹ Mededeling van de Commissie “Een Unie van gelijkheid: strategie voor gendergelijkheid 2020-2025”, COM(2020) 152 final.

kan de kwestie alleen op Europees niveau worden aangepakt.

Volgens artikel 166, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie legt de Unie inzake beroepsopleiding een beleid ten uitvoer waardoor de activiteiten van de lidstaten worden versterkt en aangevuld, met volledige eerbiediging van de verantwoordelijkheid van de lidstaten voor de inhoud en de opzet van de beroepsopleiding.

In artikel 165, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie staat dat de Unie bijdraagt tot de ontwikkeling van onderwijs van hoog gehalte door samenwerking tussen de lidstaten aan te moedigen en zo nodig door hun activiteiten te ondersteunen en aan te vullen, met volledige eerbiediging van de verantwoordelijkheid van de lidstaten voor de inhoud en de opzet van het onderwijsstelsel.

Overeenkomstig het subsidiariteitsbeginsel wordt in het voorstel het nieuwe beleid van de Unie op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding uiteengezet en worden daartoe aanbevelingen gedaan.

Deze aanbeveling doet geen afbreuk aan Richtlijn 2005/36/EG²² als gewijzigd bij Richtlijn 2013/55/EU²³ betreffende de erkenning van beroepskwalificaties en de regeling voor automatische erkenning waarin zij voorziet.

- **Evenredigheid**

De in de aanbeveling voorgestelde maatregelen staan in verhouding tot de doelstellingen. Het voorstel voor een aanbeveling van de Raad ondersteunt de door de individuele landen op gang gebrachte hervormingsprocessen en vult de inspanningen van de lidstaten op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding aan. De voorgestelde maatregel houdt rekening met de praktijken en de diversiteit van de stelsels in de lidstaten. Hij komt tegemoet aan een gedifferentieerde aanpak die is afgestemd op de verschillende economische, financiële en sociale situaties en de diverse arbeidsmarktsituaties in de lidstaten.

- **Keuze van het instrument**

Het voorgestelde instrument is een aanbeveling van de Raad waarin het subsidiariteits- en het evenredigheidsbeginsel worden gerespecteerd. Het bouwt voort op de bestaande Uniewetgeving en is in overeenstemming met de aard van de instrumenten die beschikbaar zijn voor Europese maatregelen op het gebied van onderwijs en opleiding en werkgelegenheid. Een aanbeveling als juridisch instrument verbindt de lidstaten tot de maatregelen die erin zijn vastgesteld en biedt een sterke politieke basis voor samenwerking op het niveau van de Unie op dit gebied, terwijl tegelijkertijd de bevoegdheid van de lidstaten op het gebied van onderwijs en opleiding en sociaal beleid wordt gerespecteerd.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

Evaluatie van bestaande wetgeving en controle van de resultaatgerichtheid ervan

Niet van toepassing.

Raadpleging van belanghebbenden

Sinds 2017 is een grondige en gerichte raadpleging gehouden om de hoekstenen van toekomstbestendig beroepsonderwijs en toekomstbestendige beroepsopleiding te definiëren in de context van nieuwe trends en uitdagingen (digitalisering, automatisering, robotica,

²² PB L 255 van 30.9.2005.

²³ PB L 354 van 28.12.2013.

kunstmatige intelligentie, groene en duurzame economie, waaronder klimaatverandering, globalisering, nieuwe bedrijfsmodellen, nieuwe vormen van arbeidsorganisatie, demografische ontwikkelingen, vergrijzing, migratie).

Deze raadgevingen omvatten alle relevante belanghebbenden:

- de lidstaten en de sociale partners die zijn gegroepeerd in de directeuren-generaal voor beroepsonderwijs en -opleiding en het tripartiete raadgevend comité voor de beroepsopleiding, dat een [advies over de toekomst van beroepsonderwijs en -opleiding na 2020](#) heeft aangenomen;
- de Europese sociale partners (met hun standpuntnota's: [EVV](#), [SME United](#) en [BusinessEurope](#)) en in een speciale hoorzitting in januari 2020, en;
- [Europese aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding](#).

[Een onderzoek naar de uitdagingen en gevolgen van de COVID-19-pandemie voor beroepsonderwijs en -opleiding](#) uitgevoerd door de Commissie in maart-mei 2020 met de volgende bevindingen:

- Er zijn verschillende instrumenten beschikbaar om materiaal voor afstandsonderwijs aan te maken. Onlinemateriaal voor beroepsonderwijs en -opleiding is echter in het algemeen minder ontwikkeld wat de praktische onderdelen van de opleiding en werkplekleren betreft;
- Dat kan nadelig zijn voor lerenden in beroepsonderwijs en -opleiding, in vergelijking met lerenden van andere onderwijstrajecten, omdat meer inspanningen worden geleverd voor algemene schoolvakken en minder voor de typische beroepsinhoud;
- De “toeleveringsketen” voor leerlingplaatsen is aanzienlijk verstoord. In de sectoren waarvan de activiteiten zijn stopgezet (bv. restaurants, welzijn, toerisme en industrie) hebben ook de leerlingen hun activiteiten grotendeels gestaakt. In sommige gevallen leidt stopzetting en beëindiging van de financiële compensatie, indien van toepassing, ertoe dat meer leerlingen afhaken;
- Werkgevers hebben weinig mogelijkheden om zich te richten op opleiding hetzij voor jongeren, hetzij voor hun werknemers omdat zij bezorgd zijn over de bedrijfscontinuïteit. Sommige werkgevers en aanbieders van opleidingen hebben echter goed gebruik gemaakt van de lockdownperiode om de opleiding van hun werknemers te ondersteunen en de uitrol van digitale leersystemen en digitale inhoud te versnellen;
- Aangezien het voor leerkrachten en opleiders en ook voor lerenden een grote uitdaging is om zich snel aan deze grote verandering aan te passen, hebben veel belanghebbenden zich ingezet om te helpen (aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding, lokale overheden, uitgevers, ngo's, bedrijven enz.);
- Er is een krachtige oproep voor een Europees onlineplatform (dat veilig, kwalitatief en meertalig is enz.) dat mogelijkheden biedt voor het vormen van netwerken en het uitwisselen van goede praktijken en digitale oplossingen biedt, ook voor werkplekleren.

Een soortgelijke analyse van Cedefop wijst ook op een aantal uitdagingen voor de sector van beroepsonderwijs en -opleiding: afstandslernen is versnipperd en het gebruik ervan hangt sterk af van de e-vaardigheden en de beschikbaarheid van de scholen en leerkrachten, en van de betrokken sectoren. Het gebruik ervan varieert van louter communicatie/contact houden met leerlingen, over toegang tot hulpbronnen (video's enz.), tot daadwerkelijk onderwijs. Uit de

analyse is ook gebleken dat leerlingen hun opleiding en werk voortzetten, met name in bedrijven die essentiële diensten zoals gezondheidszorg en voeding leveren zolang de gezondheids- en veiligheidsmaatregelen worden nageleefd. Anderzijds zijn leerlingen niet langer gaan werken in sectoren waarvan de activiteiten bij wet zijn stopgezet, zoals, in de meeste landen, horeca, welzijn en toerisme²⁴. Aangezien in die sectoren veel vrouwen werken, wordt aangenomen dat vooral vrouwen getroffen zijn.

In een ruimere context werden het volgende materiaal en de volgende fora gebruikt om het toekomstige beleid inzake beroepsonderwijs en -opleiding te bepalen:

- het Cedefop-project over [“Changing nature and role of vocational education and training in Europe”](#) (2016-2018),
- het opinie-onderzoek van Cedefop over beroepsonderwijs en -opleiding (2017) op basis van de antwoorden van in totaal 35 646 burgers van de lidstaten;
- een onderzoek van de Commissie [over mobiliteit in beroepsonderwijs en -opleiding in Europa](#) (2019),
- besprekingen tijdens de evenementen in het kader van de Europese Week van beroepsvaardigheden (2018, 2019);
- verder materiaal van de OESO en de IAO.

Het voorstel om elementen van de twee specifieke instrumenten van de EU voor beroepsonderwijs en -opleiding (Ecvet en Eqavet) te wijzigen en te integreren en de oorspronkelijke instrumenten in te trekken, is gebaseerd op:

- een specifieke [studie over de instrumenten van de EU voor beroepsonderwijs en -opleiding](#) (Eqavet en Ecvet) (2019, rekening houdend met eerdere evaluatiestudies);
- De resultaten van een werkgroep van het raadgevend comité voor de beroepsopleiding, die is opgericht om overeenstemming te bereiken over de toekomstige ontwikkeling van de Europese instrumenten voor beroepsonderwijs en -opleiding (eerste kwartaal van 2019).

Gevolgen van het voorstel voor de aanbevelingen van de Raad betreffende een Europees systeem voor studiepuntenoverdracht voor beroepsonderwijs en -opleiding (Ecvet) en het Europees referentiekader voor kwaliteitsborging in beroepsonderwijs en -opleiding (Eqavet) en voorgestelde verdere stappen

Sinds 2009 zijn twee specifieke instrumenten voor beroepsonderwijs en -opleiding ontwikkeld en uitgevoerd om de lidstaten te ondersteunen om beroepsonderwijs en -opleiding flexibeler te maken (het Europees studiepuntensysteem voor beroepsonderwijs en -opleiding - Ecvet) en bij het verbeteren van de kwaliteit van hun stelsels voor beroepsonderwijs en -opleiding (het Europees referentiekader voor kwaliteitsborging in beroepsonderwijs en -opleiding - Eqavet). Uit de resultaten van de recente evaluaties van deze instrumenten blijkt dat ze moeten worden gemoderniseerd en gestroomlijnd.

Het doel van de **Ecvet-aanbeveling**²⁵ was de erkenning, accumulatie en overdracht van leerresultaten, de ondersteuning van mobiliteit en een leven lang leren en de invoering van een systeem voor studiepuntenoverdracht in beroepsonderwijs en -opleiding in de EU te

²⁴ <https://www.cedefop.europa.eu/nl/news-and-press/news/how-european-countries-manage-apprenticeships-respond-coronavirus-crisis>

²⁵ PB C 155 van 8.7.2009, blz. 11.

verbeteren. Dit initiatief werd verder ontwikkeld naar aanleiding van de verklaring van Kopenhagen²⁶ uit 2002 over de toekomstige prioriteiten voor de versterking van de Europese samenwerking op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding, waarin werd gepleit voor een systeem ter ondersteuning van “de transparantie, vergelijkbaarheid, overdraagbaarheid en erkenning van competenties en/of kwalificaties, tussen verschillende landen en op verschillende niveaus”.

Volgens bovenvermelde studie over de instrumenten van de EU voor beroepsonderwijs en -opleiding heeft het Ecvet een brede bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van een kwalitatief betere mobiliteitservaring door het gebruik en de documentatie van eenheden van leerresultaten. Momenteel gebruiken bijna alle lidstaten het Ecvet op het gebied van internationale mobiliteit. Anderzijds is het concept van Ecvet-punten in het algemeen niet toegepast en heeft het Ecvet niet geleid tot de ontwikkeling van een Europees studiepuntenoverdrachtsysteem in beroepsonderwijs en -opleiding.

Op basis van de tijdens de raadpleging van de belanghebbenden ontvangen feedback en de ervaring die in de afgelopen 10 jaar is opgedaan met de uitvoering van het Ecvet, bevat en versterkt het huidige voorstel enkele elementen van de Ecvet-aanbeveling van 2009 en verlaat zij andere elementen die geen toegevoegde waarde lijken te bieden of geen antwoord bieden op een reële behoefte in de stelsels van beroepsonderwijs en -opleiding. Met name

- het beginsel dat kwalificaties bestaan uit eenheden van leerresultaten is in het voorstel geïntegreerd en versterkt in het voorstel (modulaire opbouw). Dit wordt gezien als een noodzakelijke voorwaarde om de flexibiliteit van de programma's voor beroepsonderwijs en -opleiding te vergroten en de validatie te vergemakkelijken als middel om bij- en omscholing te stimuleren. Het is ook belangrijk om de mobiliteit van lerenden uit beroepsonderwijs en -opleiding te vergemakkelijken alsook de erkenning van leerresultaten die tijdens dergelijke mobiliteitsperioden zijn bereikt. Daarnaast kan het de wederzijdse automatische erkenning van diploma's in beroepsonderwijs en -opleiding en de samenwerking op sectoraal niveau ondersteunen, onder meer via de blauwdruk voor sectorale samenwerking op het gebied van vaardigheden²⁷. Daartoe zal een concept van Europese beroepskernprofielen worden onderzocht met als doel op Europees niveau een bepaald deel van een gemeenschappelijke opleidingsinhoud te bepalen. De profielen hebben het potentieel om de mobiliteit van lerenden en werknemers, de automatische erkenning van beroepskwalificaties en de resultaten van leerperioden in het buitenland aanzienlijk te vergemakkelijken, alsook de ontwikkeling van gezamenlijke kwalificaties en leerplannen voor beroepsonderwijs en -opleiding;
- De mobiliteitsinstrumenten die zijn ontwikkeld in het kader van de aanbeveling van 2009 (bv. leerovereenkomst en memorandum van overeenstemming) met betrekking tot de ondersteuning van de geografische mobiliteit van lerenden in beroepsonderwijs en -opleiding zullen verder worden ontwikkeld in het kader van

²⁶ Verklaring van de Europese ministers van Beroepsonderwijs en -opleiding en de Europese Commissie, in Kopenhagen bijeen op 29 en 30 november 2002, over de bevordering van intensievere Europese samenwerking inzake beroepsonderwijs en -opleiding.

²⁷ De blauwdruk voor sectorale samenwerking op het gebied van vaardigheden is een nieuwe strategische aanpak om belanghebbenden te mobiliseren voor het ontwikkelen van vraaggestuurde sectorale vaardigheidsstrategieën in Europa. Het biedt een stevige basis om grotere inspanningen te starten. Tot op heden is het getest in de volgende sectoren: additive manufacturing; motorvoertuigen; batterijen; bio-economie; bouw; defensietechnologieën; digitalisering van de waardeketen van energie en energie-intensieve industrietakken; ruimte; maritieme technologie; zeescheepvaart; micro-elektronica; staal; textiel-kleding-schoeisel-leder en toerisme.

andere EU-instrumenten zoals die van het Erasmus+-programma en worden verbonden met de verdere ontwikkeling van Europass;

- De bij de aanbeveling van 2009 ingevoerde studiepunten zullen worden stopgezet omdat er zeer weinig gebruik van werd gemaakt en de toegevoegde waarde ervan niet is bewezen. In de praktijk wordt het ECTS (European Credit Transfer and Accumulation System), dat wijd verspreid is in het hoger onderwijs ook gebruikt voor beroepsonderwijs en -opleiding op postsecundair en tertiair niveau.

De Ecvet-aanbeveling van 2009 wordt ingetrokken en de hierboven aangehaalde Ecvet-bepalingen en -beginselen worden voortgezet op basis van dit voorstel en in andere beleidsinstrumenten van de EU geïntegreerd.

De **Eqavet-aanbeveling**²⁸ werd goedgekeurd om de kwaliteit van beroepsonderwijs en -opleiding te verbeteren. Het belang van de verbetering van de kwaliteit van beroepsonderwijs en -opleiding was reeds opgenomen in de strategie van Lissabon van 2000, waarin staat dat de overgang naar een op kennis gebaseerde economie moderne en flexibele stelsels van beroepsonderwijs en -opleiding vereist. In de verklaring van Kopenhagen van 2002 werd vervolgens voorgesteld op EU-niveau samen te werken op het gebied van kwaliteitsborging in beroepsonderwijs en -opleiding met het oog op het ondersteunen van het wederzijdse vertrouwen en de erkenning van kwalificaties.

Uit de bovengenoemde studie over de EU-instrumenten voor beroepsonderwijs en -opleiding blijkt dat het Eqavet de lidstaten heeft gestimuleerd om hun nationale kwaliteitsborgingssystemen te herzien en te verfijnen: twaalf lidstaten hebben de systemen specifiek als antwoord op deze aanbeveling verbeterd en de meeste andere landen hebben het Eqavet gebruikt om de systemen te herzien en aan te passen. Daarenboven hebben verscheidene landen nieuwe wetgeving op het gebied van kwaliteitsborging waarin expliciet naar het Eqavet wordt verwezen. De aanbeveling heeft echter niet in aanzienlijke mate bijgedragen tot de verbetering van de transparantie van de regelingen voor kwaliteitsborging tussen de landen en heeft over het algemeen het wederzijds vertrouwen niet bevorderd. Daarenboven leeft bij sommige belanghebbenden ook de perceptie dat het instrument meestal wordt toegepast in beroepsonderwijs en -opleiding in scholen.

De afgelopen tien jaar zijn in het kader van het Eqavet-netwerk op EU-niveau vele activiteiten ontwikkeld zoals “peer learning”-activiteiten en werkgroepen over specifieke kwaliteitsborgingsonderwerpen. Tijdens een van die activiteiten, het Eqavet+-initiatief, werden specifieke indicatieve descriptors ontwikkeld voor verschillende kwaliteitsborgingsonderwerpen die niet in de aanbeveling van 2009 aan bod kwamen. Deze oefening werd ontwikkeld als reactie op de externe evaluatie van de aanbeveling in 2013, waarin gebieden zijn aangegeven waarin ruimte voor verbetering is.

Rekening houdend met de resultaten van de verschillende evaluatiestudies zoals hierboven uiteengezet, zal dit voorstel:

- de Eqavet-aanbeveling van 2009 intrekken en de werkzaamheden inzake de kwaliteitsborging in beroepsonderwijs en -opleiding in de EU integreren in het onderhavige voorstel;
- het Eqavet+-initiatief integreren door elementen over leerresultaten, certificering en beoordeling, de raadpleging van belanghebbenden, de rol van leerkrachten en opleiders toe te voegen;

²⁸

PB C 155 van 8.7.2009, blz. 11.

- een aanvullende indicatieve descriptor toevoegen over de flexibiliteit van de onderwijstrajecten in beroepsonderwijs en -opleiding gezien de grotere noodzaak om flexibel beroepsonderwijs en flexibele beroepsopleiding te ontwikkelen en de noodzaak bij te dragen tot ecologische duurzaamheid;
- het aspect van de digitale paraatheid van de stelsels en instellingen voor beroepsonderwijs en -opleiding omvatten;
- nieuwe werkmethoden bepalen via collegiale toetsingen van kwaliteitsborging op het niveau van beroepsonderwijs en -opleiding om wederzijds leren te verbeteren, de transparantie van de regelingen voor kwaliteitsborging in beroepsonderwijs en -opleiding te vergroten en het wederzijds vertrouwen tussen de lidstaten te versterken;
- de opdracht en de functies van de nationale referentiepunten (NRP's) van het Eqavet handhaven.

Effectbeoordeling

Het voorstel werd ontwikkeld op basis van in studies verzamelde gegevens en door middel van brede raadplegingen van belanghebbenden. Aangezien de voorgestelde maatregelen de initiatieven van de lidstaten aanvullen en op vrijwillige basis worden uitgevoerd, en gezien de reikwijdte van de verwachte effecten, is een effectbeoordeling niet nodig.

Resultaatgerichtheid en vereenvoudiging

Niet van toepassing.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Er zijn geen aanvullende begrotingsmiddelen of personele middelen uit de EU-begroting nodig. Dit initiatief doet bovendien geen afbreuk aan de onderhandelingen over het volgende meerjarig financieel kader en toekomstige programma's.

5. OVERIGE ELEMENTEN

Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende monitoring, evaluatie en rapportage

Op nationaal niveau worden de lidstaten in het onderhavige voorstel uitgenodigd om hun beroepsonderwijs- en -opleidingsstelsels te moderniseren in overeenstemming met de nationale prioriteiten en onderwijs- en opleidingspraktijken.

De Commissie zal om de vijf jaar bij de Raad verslag uitbrengen over de uitvoering van de aanbeveling, op basis van de jaarlijkse monitoring van Cedefop en in nauwe samenwerking met het Raadgevend Comité voor de beroepsopleiding.

Toelichtende stukken (bij richtlijnen)

Niet van toepassing.

Artikelsgewijze toelichting

Aanbevelingen voor de lidstaten

In het voorstel wordt de lidstaten verzocht te werken aan de uitvoering van het beleid van de Unie inzake beroepsonderwijs en -opleiding. Dit beleid is gebaseerd op het advies van het

Raadgevend Comité voor de beroepsopleiding over de toekomst van beroepsonderwijs en -opleiding na 2020²⁹.

De COVID-19-crisis heeft duidelijk gemaakt dat belangrijke hervormingen beroepsonderwijs en -opleiding dringend veerkrachtiger moeten maken en klaar om in te spelen op de toekomstige uitdagingen. Uit de crisis is duidelijk gebleken dat beroepsonderwijs en -opleiding flexibeler moeten worden om een antwoord te kunnen bieden op de snelle veranderingen en dat er behoefte is aan een versnelling van de digitalisering van beroepsonderwijs en -opleiding, aan moderne en innovatieve benaderingen van leren en aan meer investeringen in vaardigheden en competenties van leerkrachten en opleiders.

Een van de kernboodschappen van het advies van het Raadgevend Comité voor de beroepsopleiding is dat een Europese cultuur van beroepsonderwijs en -opleiding moet worden bevorderd, die **resultaatgericht is, de lidstaten ondersteunt in het vaststellen van doelstellingen** en methoden ontwikkelt om de verwezenlijking ervan te beoordelen. Voortbouwend op eerdere raadplegingen over mogelijke benchmarks op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding, voorziet het voorstel ook in de volgende kwantitatieve doelstellingen, die tegen 2025 moeten worden verwezenlijkt³⁰:

- **het aandeel werkende afgestudeerden moet ten minste 82 % bedragen³¹;**
- **60 % van de recent afgestudeerden van beroepsonderwijs en -opleiding moet tijdens hun opleiding de kans krijgen om te leren op de werkplek³².** Deze doelstelling heeft betrekking op alle vormen van werkplekleren en zal bijdragen tot een toename van de mogelijkheden voor leerlingplaatsen die via de jongerengarantie kunnen worden ondersteund;
- **8 % van de lerenden in beroepsonderwijs en -opleiding moet de kans krijgen om een leerervaring in het buitenland op te doen³³.**

De eerste en de derde doelstelling zijn gebaseerd op bestaande ET 2020-benchmarks inzake de inzetbaarheid en mobiliteit van afgestudeerden in beroepsonderwijs en -opleiding. De tweede doelstelling is gebaseerd op de aanbeveling van de Raad inzake een Europees kader voor hoogwaardige en doeltreffende leerlingplaatsen. In het werkdokument van de diensten van de Commissie wordt in detail ingegaan op de motivering en de methodologie voor deze indicatoren en doelstellingen.

Het voorstel bevat voorts een aantal beginselen die op nationaal niveau moeten worden gevolgd om het bovengenoemde Unie-beleid uit te voeren. Deze beginselen zijn opgebouwd rond **de volgende thematische doelstellingen**:

²⁹ <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=20479&langId=en>

³⁰ Ten gevolge van de COVID-19-pandemie zal de verwezenlijking van de doelstellingen in de eerste jaren waarschijnlijk vertraging oplopen, maar naarmate het herstel vordert, wordt verwacht dat er sneller vooruitgang kan worden gemaakt in de richting van de doelstellingen.

³¹ Dit omvat de leeftijdsgroep van 20-34 jaar met minstens hoger secundair onderwijs en 1-3 jaar geleden afgestudeerd.

³² Dit omvat de leeftijdsgroep van 15-34 jaar die 1-3 jaar geleden is afgestudeerd. De indicator wordt gebaseerd op gegevens die vanaf 2021 zullen worden verzameld als onderdeel van de EU-arbeidskrachtenenquête.

³³ Dit zal worden gemeten als het aandeel mobiele lerenden in een kalenderjaar, als percentage van een cohort afgestudeerden van beroepsonderwijs en -opleiding in hetzelfde jaar. De indicator wordt gebaseerd op de mobiliteitsgegevens afkomstig van Erasmus+-gegevens en gegevens over afgestudeerden van beroepsonderwijs en -opleiding afkomstig van de UOE. Daarenboven kunnen, indien nodig, ook gegevens van de mobiliteitsprogramma's van de nationale autoriteiten worden gebruikt ter aanvulling van de gegevens van Erasmus+.

1. Beroepsonderwijs en -opleiding is flexibel om zich aan te passen aan dynamische veranderingen op de arbeidsmarkt

De gevolgen van de COVID-19-pandemie voor de economie van de EU, snelle technologische ontwikkelingen, de transitie naar een hulpbronnenefficiënte, circulaire en klimaatneutrale economie, nieuwe bedrijfsmodellen en nieuwe vormen van arbeidsorganisatie versnellen de veranderingen van de vaardigheden die op de arbeidsmarkt nodig zijn. De lidstaten moeten **passende kaders en maatregelen invoeren om ervoor te zorgen dat beroepsonderwijs en -opleiding veerkrachtig zijn en snel kunnen reageren op veranderende eisen van de arbeidsmarkt**. Beter anticiperen op vaardigheden en betere mechanismen voor het volgen van afgestudeerden zijn nodig om te reageren op de veranderingen in de economische sectoren en beroepen en om de inhoud van het beroepsonderwijs en de beroepsopleiding dienovereenkomstig aan te passen. Een doorslaggevend element is de snelheid waarmee deze aanpassing plaatsvindt. Er is behoefte aan niveaus van autonomie en financiering die snelle reacties van aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding op evoluerende behoeften aan vaardigheden mogelijk maken. Beroepsonderwijs en -opleiding bereidt mensen voor op specifieke beroepen. Tegelijkertijd moet leerinhoud voor zowel jongeren als volwassenen een evenwicht vinden tussen sleutelcompetenties, waaronder levensvaardigheden,³⁴ en meer beroepsspecifieke vaardigheden.

Werkplekleren en met name leerlingplaatsen, zijn doeltreffende benaderingen om ervoor te zorgen dat beroepsonderwijs en -opleiding relevant zijn voor de arbeidsmarkt. In tijden van recessie zouden kleine ondernemingen misschien niet in staat zijn leerlingplaatsen aan te bieden. Een sterkere preventieve aanpak en een versterkte focus van de jongerengarantie op leerlingplaatsen, naast passende ondersteuningsmaatregelen, in een vorm van centra voor interbedrijfsopleiding of uitbreiding van instrumenten voor digitale opleiding kunnen ook tijdens ongunstige economische omstandigheden bijdragen tot een stabiel aanbod van leerlingplaatsen.

2. Flexibiliteits- en progressiemogelijkheden vormen de kern van beroepsonderwijs en -opleiding

Flexibiliteit en mogelijkheden om vooruitgang te boeken in de onderwijs- en opleidingssector en tussen deze sectoren zijn belangrijke elementen van toekomstbestendige stelsels voor beroepsonderwijs en -opleiding. Daarnaast is het van essentieel belang ervoor te zorgen dat de programma's voor beroepsonderwijs en -opleiding **gepersonaliseerd en op de lerende gericht** zijn om een sterke betrokkenheid van de lerenden te waarborgen en de trajecten van beroepsonderwijs en -opleiding die leiden tot een verhoogde inzetbaarheid aantrekkelijk te maken.

Modulaire opbouw – beroepskwalificaties in kleinere delen van leerresultaten opsplitsen – is de manier om de inhoud flexibel te actualiseren en aan te passen aan de behoeften van individuen. De validatie van leerresultaten die in niet-formeel en informeel leren zijn verworven, vergemakkelijken bij- en omscholing, wat niet alleen tot volledige kwalificaties, maar ook tot micro-credentials of gedeeltelijke kwalificaties leidt. Het helpt ook bij het overbruggen van de kloof tussen verschillende gebieden, wat nodig is voor de ontwikkeling van een groene en duurzame economie.

³⁴ Levensvaardigheden kunnen bestaan uit veerkracht, mediageletterdheid, burgerschapscompetentie, kennis van financiën, milieu en gezondheid. Open, democratische samenlevingen zijn afhankelijk van actieve burgers die informatie van verschillende bronnen kunnen onderscheiden, desinformatie kunnen herkennen, geïnformeerde besluiten kunnen nemen, veerkrachtig zijn en verantwoordelijk handelen.

3. Beroepsonderwijs en -opleiding is een motor voor innovatie en groei en bereidt voor op de digitale en groene transitie en op beroepen waarnaar op de arbeidsmarkt veel vraag is

Het aanpassingsvermogen van beroepsonderwijs en -opleiding aan structurele veranderingen kan worden verbeterd door **beroepsonderwijs en -opleiding proactiever te verbinden met toekomstgerichte economische strategieën, ondernemings- en innovatie-ecosystemen**. Het is een manier om niet alleen te reageren op veranderingen die zich al voordoen, maar ook economische en maatschappelijke transitie mee te creëren – met name in de huidige context van herstel, de nadruk te leggen op strategische industriële ecosystemen (gezondheid, farmaceutische producten en andere), en een hulpbronnefficiënte, gifvrije, circulaire, klimaatneutrale en digitale economie. Dit heeft het potentieel om de responstijd voor de aanpassing van de leerplannen van beroepsonderwijs en -opleiding te verkorten.

De lidstaten moeten doorgaan met de uitvoering van benaderingen van **excellentie op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding** die de integratie van beroepsonderwijs en -opleiding in vaardighedenecosystemen, slimme specialisatiestrategieën, nationale vaardighedenstrategieën, innovatiesystemen, circulaire-economiestrategieën, renovatie-initiatieven of nationale energie- en klimaatplannen bevorderen. De ontwikkeling van beroepsonderwijs en -opleiding op hogere kwalificatieniveau's en ondersteuning van ondernemerschap en startende ondernemingen zijn belangrijke onderdelen van de vereiste reactie. Dit moet gepaard gaan met aanvullende structurele beleidsmaatregelen om het ondernemingsklimaat aantrekkelijker te helpen maken, investeringen en de verspreiding van innovatie te bevorderen. **Kenniscentra voor beroepsopleiding** die via een transnationaal Europees kader zijn verbonden, kunnen een doeltreffend instrument zijn om de ontwikkeling van vaardigheden te stimuleren, om zo de overgang van sectoren die achteruitgaan naar nieuwe groeisectoren te bevorderen en groene en digitale vaardigheden in te bedden in een professionele context (bijvoorbeeld door voort te bouwen op het Europees digitaal competentiekader voor burgers en het Europees kader voor e-competenties voor ICT-professionals).

Om de sector van beroepsonderwijs en -opleiding groener te maken is het eerst en vooral nodig de programma's, leerplannen en de inhoud van beroepsonderwijs en -opleiding groener te maken, maar ook de instellingen voor beroepsonderwijs en -opleiding te beheren met de nodige aandacht voor hun ecologische voetafdruk. Daarvoor hebben de instellingen voor beroepsonderwijs en -opleiding ondersteuning nodig om hun programma's aan te passen en ervoor te zorgen dat zij tegemoetkomen aan de behoeften van bedrijven in de voorste linie wat de verwezenlijking van de doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling betreft. Deze bedrijven zorgen er echter ook voor dat de infrastructuur en technologie in overeenstemming zijn met de duurzaamheidsvereisten en dragen zo ook bij tot de verwezenlijking van de doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling, bijvoorbeeld door te helpen de vaardigheden te verwerven die nodig zijn voor de renovatiegolf en de groene en duurzame transitie. Voorts moeten de instellingen voor beroepsonderwijs en -opleiding, zoals ook blijkt uit de COVID-19-crisis, de digitalisering omarmen en een duidelijke digitale strategie hebben die meerdere dimensies aanpakt: het aanbieden van digitale leerinhoud, pedagogische benaderingen van digitaal leren, maar ook een beter gebruik van gegevens om de voortgang van lerenden te volgen, een aanpak op maat en prognoses van vaardigheden te ontwikkelen.

4. Beroepsonderwijs en -opleiding is aantrekkelijk en gebaseerd op moderne en gedigitaliseerde verstrekking van opleiding/vaardigheden

Beroepsonderwijs en -opleiding biedt een grote kans op werk in beroepen waarnaar grote vraag is op de arbeidsmarkt. Toch is het in de meeste lidstaten nog steeds weinig aantrekkelijk

voor lerenden en bedrijven. Dit betekent dat meer inspanningen nodig zijn om **beroepsonderwijs en -opleiding aantrekkelijker te maken** door het te innoveren en te moderniseren, met name op het gebied van nieuwe leeromgevingen, instrumenten en didactische methoden, met speciale aandacht voor digitalisering. Simulators op basis van ICT, tools met virtuele en verhoogde realiteit hebben het potentieel om het aanbod van beroepsonderwijs en -opleiding aanzienlijk te moderniseren en innoveren, de efficiëntie en toegankelijkheid ervan te vergroten in vergelijking met dure fysieke apparatuur. Dit kan met name gunstig zijn voor kleine en middelgrote ondernemingen en voor leerlingplaatsen die in kleine en middelgrote ondernemingen worden georganiseerd.

Nieuwe soorten vaardigheden kunnen worden verworven via gezamenlijke lessen, interdisciplinair en projectgebaseerd leren. Een ander aspect van de aantrekkelijkheid zijn de **doorstroommogelijkheden**: onderwijs- en opleidingsstelsels moeten verticale en horizontale trajecten mogelijk maken tussen beroepsonderwijs en -opleiding, algemeen schoolonderwijs, hoger onderwijs en volwasseneneducatie. Hogere programma's voor beroepsonderwijs en -opleiding moeten verder worden uitgebreid om de toegenomen behoeften aan geavanceerde beroepsvaardigheden te ondersteunen. Begeleiding van hoge kwaliteit kan ook de aantrekkelijkheid van beroepsonderwijs en -opleiding vergroten.

Internationalisering, transnationale mobiliteit, waaronder virtuele beroepenwedstrijden³⁵, sterke banden met de andere onderwijs- en opleidingssectoren, onderzoeks- en arbeidsmarktactoren zijn belangrijk om het ontwerp en het aanbod van beroepsonderwijs en -opleiding te innoveren.

Een betere kwaliteit van beroepsonderwijs en -opleiding zal alleen mogelijk zijn met goed opgeleide en gemotiveerde **leerkrachten en opleiders**. Het personeel in beroepsonderwijs en -opleiding moet worden ondersteund om hun vaardigheden te ontwikkelen. Het moet over instrumenten kunnen beschikken om nieuwe technologieën te leren kennen, te werken in een multiculturele omgeving en de veranderende behoeften van de arbeidsmarkt te begrijpen. Motivatie, loopbaanontwikkeling en welzijn van leerkrachten en opleiders in beroepsonderwijs en -opleiding zijn essentieel om hun beroep aantrekkelijker te maken. De zogenaamde hybride leerkrachten — personeel dat deeltijds werkt in een bedrijf en deeltijds als leerkracht op een beroepsschool — kan bijdragen tot sterkere samenwerkingsafspraken tussen scholen voor beroepsonderwijs en -opleiding en bedrijven op een beter gestructureerde en frequentere manier. Hybride leerkrachten kunnen de nodige innovatie naar de schoolomgeving brengen en kunnen het groeiende tekort aan leerkrachten en de vergrijzing van die groep aanpakken. Het concept biedt interessante loopbaanperspectieven voor personen en voordelen aan zowel scholen als bedrijven, onder meer door de salariskosten te delen.

5. Beroepsonderwijs en -opleiding bevordert gelijke kansen

Beroepsonderwijs en -opleiding van goede kwaliteit draagt ook bij tot de **inclusie van kwetsbare groepen**. Dit betekent dat een brede toegankelijkheid moet worden gewaarborgd en dat alle resterende belemmeringen voor deelname, ook voor personen met een handicap, laaggeschoolde volwassenen, etnische en raciale minderheden (waaronder Roma) en mensen met een migrantenachtergrond moeten worden weggenomen. Dit kan ook helpen om tegemoet te komen aan de bezorgdheid over de gelijke toegang tot digitale leerinstrumenten,

³⁵ Beroepenwedstrijden verbeteren het profiel en de erkenning van gekwalificeerde personen, en tonen aan hoe belangrijk vaardigheden zijn om economische groei en persoonlijk succes te bereiken. Ze stellen hoge normen voor uitmuntende vaardigheden in verschillende beroepen vast en meten de mate waarin die normen zijn bereikt via de wedstrijden. Ze inspireren jonge deelnemers om nieuwe hoogten te bereiken en helpen hen van hun passie hun beroep te maken.

internetverbinding en noodzakelijke IT-hulpmiddelen die tijdens de COVID-19-crisis aan de oppervlakte zijn gekomen. Gerichte maatregelen en flexibele vormen van opleiding kunnen voortijdige uitval uit beroepsonderwijs en -opleiding voorkomen en mogelijkheden voorzien om uitvallers terug te laten instappen in beroepsonderwijs en -opleiding.

Het is ook nodig gendervooroordelen aan te pakken door het evenwicht tussen traditionele “mannelijke” en “vrouwelijke” beroepen te bevorderen, onder meer door de deelname van vrouwen aan beroepsopleiding voor traditioneel “mannelijke” beroepen aan te moedigen en van mannen voor traditioneel “vrouwelijke” beroepen.

6. Beroepsonderwijs en -opleiding wordt ondersteund door een cultuur van kwaliteitsborging (zie hierboven)

7. Uitvoering op nationaal niveau

Duurzame partnerschappen tussen alle relevante belanghebbenden, met inbegrip van publiek-private partnerschappen, zijn essentieel voor een **doeltreffende governance in beroepsonderwijs en -opleiding**. De lidstaten worden verzocht goed gebruik te maken van de bestaande Europese instrumenten, zoals Europass, het Europees kwalificatiekader (EKK) of ESCO (de meertalige Europese classificatie van vaardigheden, competenties, kwalificaties en beroepen) en synergieën tussen die instrumenten te maximaliseren ook met het oog op de bevordering van de automatische wederzijdse erkenning van kwalificaties/diploma's van beroepsonderwijs en -opleiding en resultaten van leerperioden in het buitenland. Fondsen en instrumenten van de Europese Unie blijven gericht op vaardigheden en bieden mogelijkheden om hervormingen van beroepsonderwijs en -opleiding te financieren. Voor een effectievere en efficiëntere uitvoering van de aanbeveling wordt voorgesteld dat de verantwoordelijke nationale autoriteiten maatregelen vaststellen voor de uitvoering van deze aanbeveling op nationaal niveau uiterlijk een jaar na de aanneming van deze aanbeveling door voort te bouwen op de relevante bestaande nationale regelingen en bestaande financiële kaders en de uitvoering ervan op te volgen.

Steun op EU-niveau

Het voorstel beoogt de fundamentele rol van het tripartiete Raadgevend Comité voor de beroepsopleiding (RCB) in de EU-governance op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding te bevestigen en vraagt tevens om een meer gestructureerde werkmethode op basis van een lopend werkprogramma. Het vraagt ook om grotere samenwerking met andere belangrijke belanghebbenden zoals vertegenwoordigers van lerenden en aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding.

Het voorstel brengt geen verandering in de bredere bestuursstructuur op het gebied van vaardigheden, onderwijs en opleiding.

De steun van de Europese Commissie aan de lidstaten met het oog op de uitvoering van deze aanbeveling kan geleidelijk worden uitgerold door de ondersteuning van structurele hervormingen op het gebied van leerlingplaatsen te versterken via de ondersteunende dienst voor leerlingplaatsen³⁶ en een nieuwe impuls voor de Europese Alliantie voor leerlingplaatsen in synergie met de jongerengarantie en de uitbreiding van ondersteunende diensten voor

³⁶ Als belangrijkste follow-up van de aanbeveling van de Raad voor een Europees kader voor hoogwaardige en doeltreffende leerlingplaatsen heeft de Commissie in november 2018 een ondersteunende dienst voor leerlingplaatsen gelanceerd. Het doel is de leden van de Europese Alliantie voor leerlingplaatsen te ondersteunen bij het streven naar meer en betere leerlingplaatsen door middel van een kennis- en netwerkhub. Het omvat ook benchlearning, een methode die benchmarking combineert met peer learning en die een gestructureerd proces biedt voor wederzijds leren tussen de lidstaten om hun leerlingstelsels te verbeteren.

beroepsonderwijs en -opleiding samen met Cedefop. De activiteiten kunnen betrekking hebben op een reeks diensten, waaronder wederzijds leren, deskundigenadvies, benchlearning, analyses en capaciteitsopbouw voor de uitvoering van deze aanbeveling.

Platforms van kenniscentra voor beroepsopleiding hebben tot doel “opwaartse convergentie” van excellentie in beroepsonderwijs en -opleiding te bevorderen op twee niveaus:

1. nationaal: in een bepaalde plaatselijke context kenniscentra voor beroepsopleiding inbedden in de lokale ondernemers- en innovatie-ecosystemen en -clusters. Voor kmo's fungeren zij als verspreiders van technologie, waaronder digitale leermiddelen (op ICT gebaseerde simulators, virtuele en verhoogde realiteit). Deze kenniscentra op Europees niveau met elkaar verbinden.
2. internationaal³⁷: via platforms van kenniscentra voor beroepsopleiding om referentiepunten van wereldklasse voor beroepsopleiding op te zetten door kenniscentra voor beroepsopleiding met dezelfde interesse in specifieke sectoren/beroepen (bv. luchtvaart, e-mobiliteit, groene en circulaire technologieën, ICT, gezondheidszorg enz.) samen te brengen of innovatieve benaderingen (bv. digitale oplossingen, artificiële intelligentie) om maatschappelijke uitdagingen aan te pakken (bv. klimaatverandering, vermindering en schaarste van hulpbronnen, vervuiling, de verwezenlijking van de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling, integratie van migranten, het bijscholen van laaggekwalificeerde personen enz.).

De platforms staan open voor landen met goed ontwikkelde stelsels voor excellente vakbekwaamheid en voor landen die werken aan de ontwikkeling van een gelijkaardige aanpak die gericht is op het benutten van het volledige potentieel van instellingen voor beroepsonderwijs en -opleiding om een proactieve rol te spelen bij de ondersteuning van groei, concurrentievermogen en innovatie. Platforms van kenniscentra voor beroepsopleiding zijn niet bedoeld om nieuwe instellingen voor beroepsonderwijs en -opleiding en infrastructuur van nul af aan te bouwen. In plaats daarvan zijn zij erop gericht om een reeks lokale/regionale partners samen te brengen, zoals aanbieders van initieel en voortgezet beroepsonderwijs en -opleiding, instellingen voor tertiair onderwijs, waaronder universiteiten voor toegepaste wetenschappen en polytechnische universiteiten, onderzoeksinstellingen, wetenschapsparken, clusters, ondernemingen, met name kleine, middelgrote en micro-ondernemingen, kamers en bedrijfsverenigingen, sociale partners, sectorale vaardighedenraden, professionele/sectorale verenigingen, nationale en regionale autoriteiten en ontwikkelingsagentschappen, openbare diensten voor arbeidsvoorziening enz.

Het *Selfie-instrument voor zelfreflectie* dat onderwijs- en opleidingsinstellingen ondersteunt bij het doeltreffend gebruik van digitale onderwijs- en leertechnologieën, kan een belangrijke rol spelen. Het instrument zal verder worden ontwikkeld en uitgebreid om samenwerking met werkgevers op het gebied van werkgebaseerde leerprogramma's te omvatten. Het Eqavet-kader is aangepast om ook kwaliteitscriteria/-descriptor in verband met de digitalisering van lesgeven en leren te omvatten, onder meer door gebruik te maken van de Selfie-tool. Het instrument zal verder worden ontwikkeld en uitgebreid om samenwerking met werkgevers op het gebied van werkgebaseerde leerprogramma's te omvatten. Het Eqavet-kader is aangepast om ook kwaliteitscriteria/-descriptor in verband met de digitalisering van lesgeven en leren te omvatten, onder meer door gebruik te maken van de Selfie-tool.

³⁷

Dit verwijst zowel naar de Europese als de niet-Europese dimensie. De internationale platforms van kenniscentra voor beroepsopleiding moeten EU-landen omvatten en kunnen ook andere landen omvatten voor zover hun deelname aan het platform toegevoegde waarde meebrengt.

De Europese stelsels voor beroepsonderwijs en -opleiding hebben het potentieel om zich te vestigen als *mondiaal referentiepunt voor de ontwikkeling van vaardigheden*. Op Europees niveau moet een aantal maatregelen worden genomen die het Europese leiderschap op een mondiale opleidingsmarkt kunnen bevorderen, zoals steun voor de internationalisering van stelsels voor beroepsonderwijs en -opleiding, de bevordering van beroepenwedstrijden of de organisatie van voorlichtingscampagnes om de aantrekkelijkheid en het imago van beroepsonderwijs en -opleiding op te krikken.

Een innovatief element ter ondersteuning van de excellentie en internationalisering van beroepsonderwijs en -opleiding is het concept van *Europese beroepskernprofielen* waarin een bepaald deel van de gemeenschappelijke opleidingsinhoud op Europees niveau zou worden gedefinieerd. Als onderdeel van het Europass-platform en waar mogelijk aangevuld met professionele digitale inhoud, hebben de kernprofielen het potentieel om de mobiliteit van lerenden en werkenden, de automatische erkenning van kwalificaties in beroepsonderwijs en -opleiding en resultaten van leerperiodes in het buitenland, alsook de ontwikkeling van gezamenlijke leerplannen voor beroepsonderwijs en -opleiding, kwalificaties en micro-credentials aanzienlijk te vergemakkelijken.

Met het oog op de versterking van de Europese dimensie van grotere transparantie en het “opbouwen van vertrouwen” wordt in het voorstel voorgesteld *collegiale toetsingen van de regelingen voor kwaliteitsborging* in beroepsonderwijs en -opleiding in te voeren. De nadruk op de Europese dimensie is een logische uitbreiding van succesvolle activiteiten die sinds de vaststelling van de Eqavet-aanbeveling in 2009 hebben plaatsgevonden en die de meeste landen hebben geholpen hun systemen voor kwaliteitsborging te definiëren, te herzien en te verfijnen. Het formaat en de werkmethoden van deze versterkte Europese dimensie, gericht op een grotere transparantie en het opbouwen van vertrouwen, via een collegiale toetsing moet verder worden besproken met alle relevante belanghebbenden.

Aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding en hun verenigingen spelen een cruciale rol bij de uitvoering van de hervormingen op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding op nationaal niveau en zijn rechtstreeks relevant voor de uitvoering van het beleid en de initiatieven van de EU. Het zijn multiplicatoren voor de verspreiding van de beleidsagenda inzake beroepsonderwijs en -opleiding en de goede praktijken die op EU-niveau worden uitgewisseld, maar zij geven ook feedback en expertise vanuit het oogpunt van de beroepsbeoefenaars uit de praktijk ten behoeve van de beleidsvoorstellen van de Commissie. De *gestructureerde dialoog met aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding* moet worden versterkt om de capaciteit en rol van de aanbieders in de samenwerking op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding op EU-niveau te versterken.

Het gebruik van EU-fondsen en -programma's (zoals Next Generation EU (faciliteit voor herstel en veerkracht, React-EU), het Europees Sociaal Fonds Plus, het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, InvestEU, Erasmus+, Horizon Europa, Interreg, Digitaal Europa, het mechanisme voor een rechtvaardige transitie en het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling) om de verwezenlijking van de in dit voorstel aangegeven verbintenissen zal worden aangemoedigd.

Met name de voorgestelde faciliteit voor herstel en veerkracht en React-EU kunnen de sociaal-economische gevolgen van de transitie en de COVID-19-pandemie verlichten. Vooral ondersteuning van leerlingplaatsen, digitalisering van instellingen voor beroepsonderwijs en -opleiding en de versnelling van de hervormingen op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding kunnen worden versterkt. Daardoor kan een soepele ontwikkeling van kwaliteitsvolle omscholingsprogramma's worden bevorderd ter ondersteuning van de overgang naar andere banen voor mensen die werkzaam zijn in sectoren die zwaar getroffen zijn door de crisis.

Voorstel voor een

AANBEVELING VAN DE RAAD

inzake beroepsonderwijs en -opleiding voor duurzaam concurrentievermogen, sociale rechtvaardigheid en veerkracht

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name de artikelen 166 en 165,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) In het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie³⁸ wordt onderwijs en de toegang tot beroepsopleiding en bijscholing als een recht erkend. De doelstellingen voor duurzame ontwikkeling van de Verenigde Naties voorzien tegen 2030³⁹ gelijke toegang voor alle vrouwen en mannen tot betaalbaar en kwalitatief hoogwaardig technisch, beroeps en tertiair onderwijs, waaronder universitair onderwijs, en een aanzienlijke toename van het aantal jongeren en volwassenen met relevante vaardigheden, waaronder technische en beroepsvaardigheden voor werk, fatsoenlijke banen en ondernemerschap.
- (2) De Europese pijler van sociale rechten⁴⁰, die op 17 november 2017 is afgekondigd, omvat een aantal beginselen ter ondersteuning van eerlijke en goed functionerende arbeidsmarkten en socialezekerheidsstelsels, waaronder beginsel 1 inzake het recht op hoogwaardige en inclusieve voorzieningen voor onderwijs, opleiding en een leven lang leren, en beginsel 4 inzake actieve ondersteuning bij het vinden van werk.
- (3) Hoogwaardige en innovatieve stelsels voor beroepsonderwijs en -opleiding rusten mensen uit met werkvaardigheden die hen helpen zich aan te passen aan en resultaten te boeken in de dubbele digitale en groene transitie en om te gaan met noodsituaties en economische schokken. Tegelijkertijd ondersteunen ze de economische groei en de sociale cohesie en bieden mensen de vaardigheden waarmee ze een baan kunnen vinden waarnaar vraag is op de arbeidsmarkt of waarmee ze een eigen bedrijf kunnen opstarten.
- (4) Een krachtig beleid op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding is van essentieel belang om de doelstelling in verband met de bevordering van de scholing, de opleiding en het aanpassingsvermogen van de werknemers en arbeidsmarkten die soepel reageren op economische veranderingen, van artikel 145, VWEU te verwezenlijken.
- (5) De mededeling van de Commissie over “De Europese Green Deal”⁴¹ is de nieuwe groeistrategie die de economie en de samenleving van de EU moet omvormen en duurzamer moet maken. Scholen, opleidingsinstellingen en universiteiten zijn bij

³⁸ PB C 326 van 26.10.2012, blz. 11.

³⁹ <https://sustainabledevelopment.un.org/?menu=1300>

⁴⁰ Doc. 13129/17.

⁴¹ COM(2019) 640 final.

uitstek geschikt om met studenten, ouders, bedrijven en de bredere gemeenschap het gesprek aan te gaan over de veranderingen die nodig zijn voor een geslaagde transitie. Er is behoefte aan proactieve om- en bijscholing om de voordelen van de groene transitie te benutten.

- (6) In de mededeling van de Commissie over “Een sterk sociaal Europa voor rechtvaardige transities”⁴² wordt gewezen op de noodzaak om vaardigheden, inzetbaarheid en menselijk kapitaal centraal te stellen via de vaardighedenagenda voor Europa voor duurzaam concurrentievermogen, sociale rechtvaardigheid en veerkracht⁴³, die vergezeld gaat van een voorstel voor een Aanbeveling van de Raad inzake beroepsonderwijs en -opleiding. Er werden ook verdere werkzaamheden aan de Europese onderwijsruimte en een nieuw kader voor samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding met de lidstaten aangekondigd.
- (7) In de mededeling van de Commissie over “Een nieuwe industriestrategie voor Europa”⁴⁴ wordt aangedrongen op doortastende maatregelen om voor iedereen een leven lang leren te realiseren en ervoor te zorgen dat onderwijs en opleiding gelijke tred houden met de dubbele transitie. Er wordt ook op aangedrongen dat hoger onderwijs en beroepsonderwijs en -opleiding meer wetenschappers, ingenieurs en technici voor de arbeidsmarkt zouden afleveren. Het nieuwe actieplan voor een circulaire economie⁴⁵ en de EU-biodiversiteitsstrategie voor 2030⁴⁶ benadrukken de belangrijke rol die vaardigheden spelen bij de transitie naar een groene en schone economie.
- (8) In de mededeling van de Commissie over “Een kmo-strategie voor een duurzaam en digitaal Europa”⁴⁷ wordt benadrukt dat de beschikbaarheid van geschoold personeel of ervaren managers voor een kwart van de kleine, middelgrote en micro-ondernemingen in de EU het belangrijkste probleem is geworden⁴⁸ en dat het gebrek aan gekwalificeerde werknemers het belangrijkste obstakel is voor nieuwe investeringen in de hele EU⁴⁹. Beroepsonderwijs en -opleiding is bijzonder relevant voor kmo's om ervoor te zorgen dat hun personeel over de nodige vaardigheden beschikt.
- (9) In de mededeling van de Commissie over “Een Unie van gelijkheid: strategie voor gendergelijkheid 2020-2025”⁵⁰ wordt gewezen op het belang van beroepsonderwijs en -opleiding voor vrouwen en mannen om te zorgen voor een genderevenwicht in beroepen die traditioneel door mannen of door vrouwen worden gedomineerd, en om genderstereotypen aan te pakken.
- (10) De mededeling van de Commissie over “De EU-begroting als drijvende kracht achter het herstelplan voor Europa”⁵¹ omvat een doortastend en uitgebreid plan voor Europees herstel. Dit plan is gebaseerd op solidariteit en rechtvaardigheid en is diep geworteld in de gedeelde beginselen en waarden van de Unie. Het plan bevat stappen om de Europese economie weer op gang te brengen, de groene en digitale transitie te

⁴² COM(2020) 14 final.

⁴³ COM(2020) 274 final.

⁴⁴ COM(2020) 102 final.

⁴⁵ COM(2020) 98 final.

⁴⁶ COM(2020) 380 final.

⁴⁷ COM(2020) 103 final.

⁴⁸ SAFE survey 2019, https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_surveys/safe/html/index.en.html

⁴⁹ Investeringsverslag van de EIB 2018/2019, <https://www.eib.org/en/publications/investment-report-2018>

⁵⁰ COM(2020) 152 final.

⁵¹ COM(2020) 442 final.

stimuleren en de economie rechtvaardiger, veerkrachtiger en duurzamer te maken voor de toekomstige generaties.

- (11) Sinds 2013 heeft de jongerengarantie⁵² jongeren geholpen de arbeidsmarkt te betreden door hun binnen vier maanden nadat zij werkloos zijn geworden of de school hebben verlaten een kwalitatief aanbod te doen voor werk, voortgezet onderwijs, een leerlingplaats of een stage. Beroepsonderwijs en -opleiding zijn doeltreffend gebleken om de overgang naar de arbeidsmarkt te vergemakkelijken voor jongeren die risico op uitsluiting lopen. In de toekomst kunnen aantrekkelijke en arbeidsmarktrelevante voorzieningen voor beroepsonderwijs en -opleiding, en met name leerlingplaatsen, een nog sterkere rol spelen in het kader van de jongerengarantie door te vermijden dat jongeren werkloos worden en hen voor te bereiden op de toekomstige mogelijkheden op de arbeidsmarkt, met name als onderdeel van de groene en digitale transitie.
- (12) Het voorstel van de Commissie voor een Verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende het Europees Sociaal Fonds+ (ESF+) is erop gericht onderwijs- en opleidingsstelsels relevanter voor de arbeidsmarkt te maken en te zorgen voor gelijke toegang tot mogelijkheden voor een leven lang leren voor iedereen, via om- en bijscholingstrajecten.
- (13) Het voorstel van de Commissie voor een Verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van “Erasmus”: het programma van de Unie voor onderwijs, opleiding, jeugd en sport, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1288/2013 bepaalt dat het geïntegreerde karakter van het programma 2014-2020, dat leren in alle contexten – formeel, niet-formeel en informeel leren – en in alle levensfasen bestrijkt, moet worden gehandhaafd teneinde flexibele leertrajecten te bevorderen die mensen in staat stellen de competenties te ontwikkelen die nodig zijn om de uitdagingen van de eenentwintigste eeuw aan te gaan.
- (14) Deze aanbeveling bouwt voort op een aantal initiatieven op het gebied van onderwijs en opleiding en vaardigheden die op Europees niveau zijn ontwikkeld, zoals samengevat in bijlage I, en zal bijdragen aan de Europese vaardighedenagenda voor duurzaam concurrentievermogen, sociale rechtvaardigheid en veerkracht, het geactualiseerde actieplan voor digitaal onderwijs, de Europese onderwijsruimte en het strategisch kader voor samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding.
- (15) Deze aanbeveling voldoet aan de doelstelling van de Europese onderwijsruimte om een echte Europese leerruimte te ontwikkelen waarin hoogwaardig en inclusief onderwijs en hoogwaardige en inclusieve opleiding niet worden belemmerd door grenzen. Deze ruimte is gericht op het wegnemen van obstakels voor de erkenning van schooldiploma's, kwalificaties van hoger onderwijs en leerperioden in het buitenland, en het werken aan een vlottere grensoverschrijdende validatie van certificaten voor opleiding en een leven lang leren.
- (16) Voortbouwend op de prioriteiten van een versterkte Europese samenwerking op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding (het proces van Kopenhagen), die op 19 december 2002 als een Resolutie van de Raad⁵³ zijn aangenomen, zijn de doelstellingen van hoogwaardig en flexibel beroepsonderwijs en -opleiding en van transnationale mobiliteit centraal blijven staan in de algemene visie op de

⁵² PB C 120 van 26.4.2013, blz. 1.

⁵³ PB C 13 van 18.1.2003, blz. 2.

modernisering van beroepsonderwijs en -opleiding die de bevoegde ministers in 2010 in het communiqué van Brugge⁵⁴ hebben gedefinieerd.

- (17) In de conclusies van Riga van 22 juni 2015⁵⁵ hebben de ministers die bevoegd waren voor beroepsonderwijs en -opleiding overeenstemming bereikt over een reeks prioriteiten ter ondersteuning van de verwezenlijking van die visie, zoals opgenomen in het gezamenlijk verslag 2015 van de Raad en de Commissie over de uitvoering van het strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding (ET 2020)⁵⁶ en in de nieuwe agenda voor vaardigheden voor Europa⁵⁷ uit 2016 die het beleid van de Unie op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding een sterke impuls heeft gegeven met een sterkere nadruk op aantrekkelijkheid en kwaliteit.
- (18) In de Aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2009 tot vaststelling van een Europees referentiekader voor kwaliteitsborging in beroepsonderwijs en -opleiding (“Eqavet”)⁵⁸ is een referentiekader vastgesteld om de lidstaten te ondersteunen bij het verbeteren van de kwaliteit van hun stelsels voor beroepsonderwijs en -opleiding en om bij te dragen tot meer transparantie tussen de lidstaten in verband met de beleidsontwikkelingen op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding. Gedurende de tien jaar van de uitvoering heeft Eqavet hervormingen van nationale kwaliteitsborgingssystemen gestimuleerd, maar heeft het niet in aanzienlijke mate bijgedragen tot de verbetering van de transparantie van de kwaliteitsborgingsregelingen. Daarenboven werd het meestal toegepast in initieel beroepsonderwijs en -opleiding op scholen. Daarom moet het Eqavet-kader 2009 in deze aanbeveling worden geïntegreerd en moeten elementen worden toegevoegd die de tekortkomingen van de uitvoering ervan in verband met de kwaliteit van de leerresultaten, certificering en beoordeling, raadpleging van belanghebbenden, de rol van leerkrachten en opleiders, werkplekleren en de flexibiliteit van beroepsonderwijs en -opleiding aanpakken. Om wederzijds leren te verbeteren, de transparantie en consistentie van de regelingen voor kwaliteitsborging in beroepsonderwijs en -opleiding te vergroten en het wederzijds vertrouwen tussen de lidstaten te versterken, moeten op EU-niveau collegiale toetsingen van kwaliteitsborging in de stelsels worden ingevoerd.
- (19) De Aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2009 betreffende de invoering van het Europees systeem voor studiepuntenoverdracht voor beroepsonderwijs en -opleiding (ECVET)⁵⁹ heeft als doel de erkenning, accumulatie en overdracht van leerresultaten te verbeteren, de mobiliteit en een leven lang leren te ondersteunen en een systeem van studiepuntenoverdracht voor beroepsonderwijs en -opleiding in te voeren. Gedurende de tien jaar van de uitvoering, heeft het Ecvet een brede bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van een kwalitatief betere mobiliteitservaring door het gebruik en de documentatie van eenheden van leerresultaten. Het concept van Ecvet-punten werd echter niet algemeen toegepast en het Ecvet heeft niet geleid tot de ontwikkeling van een Europees studiepuntenoverdrachtsysteem in beroepsonderwijs en -opleiding. Daarom moet deze Aanbeveling van de Raad de belangrijkste beginselen van het Ecvet (bv. eenheden van leerresultaten) in verband met de flexibiliteit omvatten. De Ecvet-instrumenten (bv.

⁵⁴ <https://www.cedefop.europa.eu/en/content/bruges-communique>

⁵⁵ https://www.izm.gov.lv/images/RigaConclusions_2015.pdf

⁵⁶ PB C 417 van 15.12.2015, blz. 25.

⁵⁷ COM(2016) 381 final.

⁵⁸ PB C 155 van 8.7.2009, blz. 1.

⁵⁹ PB C 155 van 8.7.2009, blz. 11.

leerovereenkomst en memorandum van overeenstemming) die de mobiliteit van lerenden in beroepsonderwijs en -opleiding ondersteunen, moeten verder worden ontwikkeld in het kader van andere EU-instrumenten zoals die van het Erasmus+-programma. Voor beroepskwalificaties op postsecundair en tertiair niveau kan het Europees systeem voor het overdragen en verzamelen van studiepunten, dat al in gebruik is, worden toegepast.

- (20) In de Aanbeveling van de Raad van 15 maart 2018 voor een Europees kader voor hoogwaardige en doeltreffende leerlingplaatsen⁶⁰ worden 14 belangrijke criteria genoemd die de lidstaten en belanghebbenden moeten gebruiken om hoogwaardige en doeltreffende leerlingplaatsen te ontwikkelen en te zorgen voor de ontwikkeling van werkgerelateerde vaardigheden en voor de persoonlijke ontwikkeling van leerlingen.
- (21) Monitoring door Cedefop van de in de conclusies van Riga op 22 juni 2015 overeengekomen prioriteiten toont een aantal gebieden aan waar de landen vooruitgang hebben geboekt met de moderniseringsagenda van beroepsonderwijs en -opleiding, met name met betrekking tot leerlingplaatsen en werkplekleren, kwaliteitsborging, het opzetten van mechanismen voor het anticiperen op vaardigheden en van adviesorganen waarbij de sociale partners betrokken zijn, het vergroten van doorstroombmogelijkheden en flexibiliteit en recent meer aandacht voor digitale vaardigheden. In het licht van de groene en digitale transitie is het echter noodzakelijk het aanbod voor voortgezet beroepsonderwijs en -opleiding zowel voor jongeren als voor volwassenen aanzienlijk uit te breiden en te verbeteren en tegelijkertijd de aantrekkelijkheid en de kwaliteit van het initieel beroepsonderwijs en de initiële beroepsopleiding te vergroten.
- (22) Vele landen beschikken over initiatieven om excellentie in beroepsonderwijs en -opleiding te bevorderen en beroepsonderwijs en -opleiding beter te verbinden met innovatie- en vaardighedenecosystemen. Voortbouwend op deze voorbeelden wordt het concept van de kenniscentra voor beroepsopleiding met succes getest. Het is de bedoeling dat deze centra referentiepunten van wereldklasse worden voor opleiding op specifieke gebieden, zowel voor initiële opleiding als voor voortgezette om- en bijscholing.
- (23) In zijn Advies over de toekomst van beroepsonderwijs en beroepsopleiding na 2020⁶¹, aangenomen in december 2018, heeft het Raadgevend Comité voor de beroepsopleiding (RCB) de visie vastgesteld voor uitstekend inclusief beroepsonderwijs en -opleiding een leven lang, dat voldoet aan de eisen van de toekomst die door economische, technologische en maatschappelijke veranderingen ontstaan. In dit advies werd de Commissie verzocht een voorstel voor te bereiden om het EU-beleidskader voor beroepsonderwijs en -opleiding, de governance en bestaande instrumenten ervan te stroomlijnen en te consolideren in de vorm van een overkoepelende aanbeveling van de Raad.
- (24) Voor de toepassing van deze aanbeveling moet onder beroepsonderwijs en -opleiding worden verstaan: onderwijs en opleiding die erop gericht zijn jongeren en volwassenen uit te rusten met de kennis, knowhow, vaardigheden en/of competenties die in bepaalde beroepen of meer in het algemeen op de arbeidsmarkt zijn vereist en die in formele en niet-formele omgevingen, op alle niveaus van het Europees kwalificatiekader, ook op tertiair niveau, kunnen worden aangeboden.

⁶⁰ PB C 153 van 2.5.2018, blz. 1.

⁶¹ <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=20479&langId=en>

- (25) Aangezien deze aanbeveling niet bindend is, is zij in overeenstemming met de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid en moet zij worden toegepast overeenkomstig het Europees recht en de nationale wetgeving en praktijk. Deze aanbeveling doet met name geen afbreuk aan Richtlijn 2005/36/EG⁶² als gewijzigd bij Richtlijn 2013/55/EU⁶³ betreffende de erkenning van beroepskwalificaties en de regeling voor automatische erkenning waarin zij voorziet.

BEVEELT AAN DAT DE LIDSTATEN:

- a) werk maken van de uitvoering van een beleid van de Unie op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding dat:
 - *jongeren en volwassenen uitrust met de vaardigheden om te gedijen in de evoluerende arbeidsmarkt en samenleving, om het herstel en de rechtvaardige transitie naar een groene en digitale economie in goede banen te leiden in tijden van demografische verandering en in alle economische cycli,*
 - *zorgt voor inclusie en gelijke kansen en bijdraagt aan veerkracht, sociale rechtvaardigheid en welvaart en*
 - *Europees beroepsonderwijs en Europese beroepsopleiding bevordert als een mondiaal referentiepunt voor de ontwikkeling van vaardigheden;*
- b) activiteiten en investeringen inzetten voor de uitvoering van dit beleid, overeenkomstig de in de punten 1 tot en met 23 omschreven beginselen en
- c) tegen 2025 werken aan de verwezenlijking van de volgende **doelstellingen**, die deel uitmaken van de relevante Europese monitoringkaders, onder meer op het gebied van onderwijs en opleiding en sociaal en werkgelegenheidsbeleid:
 - **het aandeel werkende afgestudeerden moet ten minste 82 % bedragen⁶⁴;**
 - **60 % van de recent afgestudeerden van beroepsonderwijs en -opleiding moet tijdens hun opleiding de kans krijgen om te leren op de werkplek⁶⁵.** Deze doelstelling heeft betrekking op alle vormen van werkplekleren en zal bijdragen tot een toename van de mogelijkheden voor leerlingplaatsen die via de jongerengarantie kunnen worden ondersteund;
 - **8 % van de lerenden in beroepsonderwijs en -opleiding moet de kans krijgen om een leerervaring in het buitenland op te doen⁶⁶.**

⁶² PB L 255 van 30.9.2005.

⁶³ PB L 354 van 28.12.2013.

⁶⁴ Dit omvat de leeftijdsgroep van 20-34 jaar met minstens hoger secundair onderwijs en 1-3 jaar geleden afgestudeerd.

⁶⁵ Dit omvat de leeftijdsgroep van 15-34 jaar die 1-3 jaar geleden is afgestudeerd. De indicator wordt gebaseerd op gegevens die vanaf 2021 zullen worden verzameld als onderdeel van de EU-arbeidskrachtenenquête.

⁶⁶ Dit zal worden gemeten als het aandeel mobiele lerenden in een kalenderjaar, als percentage van een cohort afgestudeerden van beroepsonderwijs en -opleiding in hetzelfde jaar. De indicator wordt gebaseerd op de mobiliteitsgegevens afkomstig van Erasmus+-gegevens en gegevens over afgestudeerden van beroepsonderwijs en -opleiding afkomstig van de UOE. Daarenboven kunnen, indien nodig, ook gegevens van de mobiliteitsprogramma's van de nationale autoriteiten worden gebruikt ter aanvulling van de gegevens van Erasmus+.

Beroepsonderwijs en -opleiding is flexibel om zich aan te passen aan dynamische veranderingen op de arbeidsmarkt

1. De programma's voor beroepsonderwijs en -opleiding bieden een evenwichtige mix van **beroeps- en technische vaardigheden** afgestemd op alle economische cycli, voortdurend evoluerende banen en werkmethoden en **sleutelcompetenties**⁶⁷, waaronder stevige basisvaardigheden, digitale, transversale, groene en andere levensvaardigheden die een stevige basis vormen voor veerkracht, levenslange inzetbaarheid, sociale inclusie, actief burgerschap en persoonlijke ontwikkeling;
2. De leerplannen van beroepsonderwijs en -opleiding, de aangeboden programma's en kwalificaties worden voortdurend geactualiseerd door middel van **krachtige informatie over vaardigheden** (d.i. systemen voor het volgen van afgestudeerden en mechanismen voor het anticiperen op vaardigheden, zowel op sectoraal als op regionaal niveau);
3. Aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding hebben een passende mate van **autonomie, flexibiliteit, ondersteuning en financiering** om zich snel te kunnen aanpassen aan de veranderende behoeften aan vaardigheden, aan de groene en digitale transitie en economische cycli;
4. Programma's voor beroepsonderwijs en -opleiding op alle niveaus omvatten elementen van **werkplekieren** die ook in het voortgezet beroepsonderwijs en de voortgezette beroepsopleiding worden uitgebreid; **stelsels voor leerlingplaatsen**⁶⁸ worden verder ontwikkeld om de aanbiedingen voor de jongerengarantie te verbeteren⁶⁹ en worden aangevuld met passende steun⁷⁰ en maatregelen om het aanbod van leerlingplaatsen te stabiliseren en de specifieke problemen van kleine ondernemingen aan te pakken;

Flexibiliteits- en progressiemogelijkheden vormen de kern van beroepsonderwijs en -opleiding

5. De programma's voor beroepsonderwijs en -opleiding zijn **gepersonaliseerd en op de lerende gericht**, bieden toegang tot contactonderwijs en digitaal of blended leren, flexibele en modulaire trajecten waarbij de resultaten van niet-formeel en informeel leren worden erkend, en stellen loopbaan- en leerprogressie open; de programma's voor voortgezette beroepsopleiding zijn zo opgezet dat zij snel kunnen worden aangepast aan de behoeften voor bij- en omscholing van de sector, van het bedrijfsleven of van een individu;
6. De programma's voor beroepsonderwijs en -opleiding zijn gebaseerd op **modules of eenheden van leerresultaten** en er zijn validatiemechanismen die het mogelijk maken de leerresultaten van individuen over te dragen, te erkennen en te accumuleren met het oog op het behalen van een diploma, een gedeeltelijke kwalificatie of een micro-credential, al naargelang het geval⁷¹;

⁶⁷ Zoals omschreven in de Aanbeveling van de Raad van 22 mei 2018 inzake sleutelcompetenties voor een leven lang leren.

⁶⁸ Zoals omschreven in de Aanbeveling van de Raad van 15 maart 2018 voor een Europees kader voor hoogwaardige en doeltreffende leerlingplaatsen.

⁶⁹ Zoals omschreven in de Aanbeveling van de Raad van 22 april 2013 tot invoering van een jongerengarantie.

⁷⁰ Het kan hierbij gaan om centra voor interbedrijfsopleiding.

⁷¹ Overeenkomstig de Aanbeveling van de Raad van 20 december 2012 betreffende de validatie van niet-formeel en informeel leren.

Beroepsonderwijs en -opleiding is een motor voor innovatie en groei en bereidt voor op de digitale en groene transitie en op beroepen waarnaar op de arbeidsmarkt veel vraag is

7. Beroepsonderwijs en -opleiding wordt veerkrachtig gemaakt door integratie in economische, industriële en innovatiestrategieën, onder meer in verband met **herstel en groene en digitale transitie**. Daarom moet het aanbod van **voortgezet beroepsonderwijs en voortgezette beroepsopleiding** aanzienlijk worden uitgebreid met de verwerving van ondernemersvaardigheden, digitale en groene vaardigheden, naarmate de vraag dit vereist;
8. **Kenniscentra voor beroepsopleiding** fungeren als katalysatoren voor lokale bedrijfsinvesteringen, de ondersteuning van het herstel, van de groene en digitale transitie, Europese en regionale innovatie en strategieën voor slimme specialisatie, de ontwikkeling van beroepsonderwijs en -opleiding op hogere kwalificatieniveaus (EKK-niveaus 5-8) en bieden innovatieve diensten zoals clusters en centra voor startende ondernemingen en technologische innovatie voor kmo's, alsook innovatieve omscholingsoplossingen voor met ontslag bedreigde werknemers;
9. Beroepsonderwijs en -opleiding hebben toegang tot de allernieuwste infrastructuur, hebben **digitaliseringsstrategieën**⁷² en bedden **ecologische** en **sociale duurzaamheid** in hun programma's en organisatorisch beheer in. Zo dragen ze bij tot de uitvoering van de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling van de VN;

Beroepsonderwijs en -opleiding is een aantrekkelijke keuze die gebaseerd is op moderne en gedigitaliseerde verstrekking van opleiding/vaardigheden

10. **Programma's voor hoger beroepsonderwijs en -opleiding** op de EKK-niveaus 5 tot en met 8 worden verder ontwikkeld om de toenemende behoefte aan hogere beroepsvaardigheden te ondersteunen;
11. Beroepsonderwijs en -opleiding maakt deel uit van het **continuüm van een leven lang leren** en er zijn **flexibele trajecten met doorstroommogelijkheden** tussen initieel en voortgezet beroepsonderwijs en -opleiding, algemeen onderwijs en hoger onderwijs;
12. De programma's voor beroepsonderwijs en -opleiding worden aangeboden via een passende mix van **open, digitale en participatieve leeromgevingen**, waaronder werkomgevingen die goed te combineren zijn met leren en worden ondersteund door geavanceerde en toegankelijke infrastructuur, uitrusting en technologie, en ruim toepasbare didactische methoden en hulpmiddelen, met name op ICT gebaseerde simulators, virtuele en verhoogde realiteit die de toegankelijkheid en efficiëntie van het opleidingsaanbod vergroten, ook voor kleine ondernemingen⁷³;
13. **Leerkrachten, opleiders en bestuurders** in beroepsonderwijs en -opleiding werken aan hun initiële en voortgezette professionele ontwikkeling om: een opleiding van hoge kwaliteit te kunnen geven; technische en digitale vaardigheden en doeltreffende innovatieve opleidingsmethoden te bevorderen; te werken met digitale leermiddelen en in diverse en multiculturele omgevingen. Hun loopbaantrajecten worden aantrekkelijker door bredere wervingsprocedures, betere loopbaanmogelijkheden

⁷² Bijvoorbeeld het Selfie-instrument voor zelfreflectie ondersteunt instellingen voor beroepsonderwijs en -opleiding bij het doeltreffend gebruik van digitale onderwijs- en leertechnologieën en bij het vergroten van hun samenwerking met werkgevers op het gebied van werkgebaseerde leerprogramma's.

⁷³ Dit kan verder ook omvatten: gezamenlijk lesgeven, interdisciplinair en projectgebaseerd leren, nieuwe organisatiemethoden in opleidingsinstellingen en bedrijven en artificiële intelligentie.

(bv. hybride leerkrachten/opleiders⁷⁴) en versterkte samenwerking tussen leerkrachten/opleiders en bedrijven;

14. Strategieën voor **internationalisering** ondersteunen een strategische benadering van internationale samenwerking op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding, onder meer in de grensregio's van de EU; dergelijke strategieën bevorderen succesvolle nationale praktijken wereldwijd en deelname aan internationale **beroepenwedstrijden**;
15. Er zijn mogelijkheden voor **leermobiliteit** van lerenden en personeel in beroepsonderwijs en -opleiding, waaronder virtuele mobiliteit, mobiliteit van lange duur en mobiliteit naar derde landen. Ze worden bevorderd door het gebruik en de erkenning van eenheden van leerresultaten en van relevante Europese instrumenten⁷⁵;
16. In de hele EU wordt gezorgd voor duidelijke en gebruikersvriendelijke informatie over leer- en loopbaanmogelijkheden en mogelijkheden voor validatie door middel van hoogwaardige **begeleiding een leven lang**, die ten volle gebruikmaakt van digitale diensten;

Beroepsonderwijs en -opleiding bevordert gelijke kansen

17. **De programma's voor beroepsonderwijs en -opleiding zijn inclusief** voor kwetsbare groepen, zoals mensen met een handicap, laaggekwalificeerde/laaggeschoolde volwassenen, etnische en raciale minderheden (waaronder Roma), mensen met een migratieachtergrond en mensen die afgelegen wonen en daardoor beperkte mogelijkheden hebben; Gerichte maatregelen en flexibele opleidingsvormen voorkomen voortijdige uitval en ondersteunen de overgang van school naar werk;
18. De programma's voor beroepsonderwijs en -opleiding zijn **toegankelijk** via platforms voor digitaal leren die worden ondersteund door middel van instrumenten, toestellen en een internetverbinding, met name voor kwetsbare groepen en mensen in afgelegen of plattelandsgebieden;
19. Gerichte maatregelen bevorderen het **genderevenwicht** in traditioneel "mannelijke" of "vrouwelijke" beroepen en pakken gendergerelateerde en andere soorten stereotypen aan;

Beroepsonderwijs en -opleiding wordt ondersteund door een cultuur van kwaliteitsborging

20. Het **Europees referentiekader voor kwaliteitsborging in beroepsonderwijs en -opleiding** (het Eqavet-kader), zoals beschreven in bijlage II, is geïntegreerd in de nationale kwaliteitsborgingssystemen, zowel voor initieel als voortgezet beroepsonderwijs en -opleiding; het bestrijkt beroepsonderwijs en -opleiding in alle leeromgevingen (in scholen en op de werkplek, onder meer leerlingplaatsen) en alle soorten leren (digitaal, contactonderwijs of blended leren), die worden aangeboden door zowel publieke als particuliere aanbieders en worden ondersteund door een

⁷⁴ Hybride leerkrachten/opleiders zijn personeel dat deeltijds werkt in een bedrijf en deeltijds als leerkracht op een beroepsschool of in een beroepsopleidingscentrum. Deze aanpak kan bijdragen tot sterkere samenwerkingsafspraken tussen scholen voor beroepsonderwijs en -opleiding en bedrijven op een beter gestructureerde en frequentere manier. Hybride leerkrachten kunnen de nodige innovatie naar de schoolomgeving brengen en kunnen het groeiende tekort aan leerkrachten en de vergrijzing van die groep aanpakken. Het concept biedt interessante loopbaanperspectieven voor personen en voordelen aan zowel scholen als bedrijven, onder meer door de salariskosten te delen.

⁷⁵ Bijvoorbeeld modellen voor het memorandum van overeenstemming en de leerovereenkomst

reeks gemeenschappelijke indicatoren voor kwaliteitsborging in beroepsonderwijs en -opleiding die zowel op het niveau van de stelsels als op het niveau van de aanbieder worden toegepast, zoals vermeld in bijlage II;

21. Een **nationaal referentiepunt voor kwaliteitsborging** voor beroepsonderwijs en -opleiding blijft alle relevante belanghebbenden op nationaal en regionaal niveau samenbrengen om:
- concrete initiatieven te nemen om het Eqavet-kader uit te voeren en verder te ontwikkelen;
 - een breed scala van belanghebbenden, waaronder de kenniscentra voor beroepsopleiding, te informeren en te mobiliseren om bij te dragen tot de uitvoering van het Eqavet-kader;
 - zelfevaluatie te ondersteunen als aanvullend en doeltreffend kwaliteitsborgingsinstrument, dat de mogelijkheid biedt succes te meten en punten voor verbetering aan te wijzen, onder meer op het gebied van de digitale paraatheid van de stelsels en instellingen voor beroepsonderwijs en -opleiding;
 - actief deel te nemen aan het Europees netwerk voor kwaliteitsborging in beroepsonderwijs en -opleiding;
 - een geactualiseerde beschrijving te maken van de nationale kwaliteitsborgingsregelingen op basis van het Eqavet-kader;
 - op EU-niveau deel te nemen aan **collegiale toetsingen**⁷⁶ van kwaliteitsborging om de transparantie en de consistentie van kwaliteitsborgingsregelingen te verhogen en het vertrouwen tussen de lidstaten te versterken;

Uitvoering op nationaal niveau

Het verdient aanbeveling dat de lidstaten maatregelen nemen om dit beleid op nationaal niveau uit te voeren, samen met de sociale partners en andere relevante belanghebbenden. Daarbij zouden zij:

22. moeten zorgen voor duurzame publiek-private **partnerschappen** voor het beheer van beroepsonderwijs en -opleiding; sociale partners en alle relevante belanghebbenden moeten betrekken, waaronder instellingen voor beroepsonderwijs en -opleiding, bedrijven en ondernemingen ongeacht hun omvang, publieke en particuliere diensten voor arbeidsvoorziening, intermediaire instanties zoals de kamers van koophandel, industrie en ambachten, beroeps- en brancheorganisaties, nationale coördinatoren voor de jongerengarantie, het ESF en andere EU-initiatieven, de informatietechnologiesector, kenniscentra voor beroepsonderwijs, clusters, organisaties van lerenden en ouderorganisaties, en lokale, regionale en nationale autoriteiten; dergelijke partnerschappen op regionaal en sectoraal niveau moeten bevorderen;
23. goed gebruik moeten maken van de **Europese transparantie-instrumenten**, zoals het Europees kwalificatiekader, het Europees systeem voor het overdragen en verzamelen van studiepunten (ECTS), Europass en de Europese classificatie van

⁷⁶ Een collegiale toetsing is een soort wederzijdse leeractiviteit ter ondersteuning van de verbetering en de transparantie van kwaliteitsborgingsregelingen op systeemniveau, op basis van een specifieke methode die door het Europees netwerk voor kwaliteitsborging in beroepsonderwijs en -opleiding moet worden ontwikkeld.

vaardigheden, competenties, kwalificaties en beroepen (ESCO), de automatische wederzijdse erkenning van volledige of gedeeltelijke kwalificaties, micro-credentials en de resultaten van leerperioden in het buitenland vergemakkelijken⁷⁷, lerenden in staat stellen gebruik te maken van verschillende mogelijkheden van Europass (bv. hun ervaring, vaardigheden en kwalificaties in een onlineprofiel registreren dat voor loopbaanbegeleiding kan worden gebruikt, digitaal ondertekende credentials ontvangen, tips ontvangen en zoeken naar leer- en werkgelegenheidskansen, kwalificaties, validatie, erkenning enz.);

24. goed gebruik moeten maken van **fondsen en instrumenten van de Europese Unie** die hervormingen en/of investeringen in beroepsonderwijs en -opleiding ondersteunen, onder meer op het gebied van digitalisering en ecologische duurzaamheid, zoals Next Generation EU (faciliteit voor herstel en veerkracht, React-EU), het Europees Sociaal Fonds +, SURE, het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, InvestEU, Erasmus+, Horizon Europa, Interreg, Digitaal Europa, het mechanisme voor een rechtvaardige transitie, het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling en het moderniseringsfonds; verdere investeringen in beroepsonderwijs en -opleiding zowel van de publieke als de private sector moeten stimuleren;
25. binnen één jaar na de goedkeuring van deze aanbeveling **maatregelen moeten vaststellen voor de uitvoering ervan** op nationaal niveau en de uitvoering ervan moeten volgen, onder meer met adequate nationale toewijzingen van middelen en met een sterke nadruk op het integreren van digitalisering en ecologische duurzaamheid in de gehele sector van beroepsonderwijs en -opleiding.

IS INGENOMEN MET HET VOORNEMEN VAN DE COMMISSIE OM:

het beleid van de Unie op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding uit te voeren, en het optreden van de lidstaten te ondersteunen, onder meer door:

26. te zorgen voor een **doeltreffende governance** van het EU-beleid op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding via het tripartiete Raadgevend Comité voor de beroepsopleiding, op basis van een voortschrijdend werkprogramma en in samenwerking met de directeuren-generaal voor beroepsonderwijs en -opleiding⁷⁸, vertegenwoordigers van lerenden en aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding;
27. ervoor te zorgen dat het EU-beleid inzake beroepsonderwijs en -opleiding volledig tot uiting komt in de verdere ontwikkeling van het herstelplan van de EU, de Europese **Green Deal** en de **nieuwe industriestrategie voor Europa** en deel uitmaakt van de Europese vaardighedenagenda voor duurzaam concurrentievermogen, sociale rechtvaardigheid en veerkracht, het **actieplan voor digitaal onderwijs**, het algemene Europese samenwerkingskader voor onderwijs en opleiding en de **Europese onderwijsruimte**;
28. de steun voor **structurele hervormingen op het gebied van leerlingplaatsen** te versterken via de ondersteunende dienst voor leerlingplaatsen en de Europese Alliantie voor leerlingplaatsen een nieuwe impuls te geven in synergie met de

⁷⁷ Overeenkomstig de Aanbeveling van de Raad van 26 november 2018 betreffende de bevordering van automatische wederzijdse erkenning van kwalificaties van hoger onderwijs, hoger secundair onderwijs en opleiding en de resultaten van leerperioden in het buitenland.

⁷⁸ De directeuren-generaal voor beroepsonderwijs en -opleiding worden aangewezen door de lidstaten; de Commissie houdt de lijst bij, op basis van de door de lidstaten verstrekte informatie.

jongerengarantie; de **ondersteunende diensten** voor beroepsonderwijs en -opleiding geleidelijk uit te breiden in samenwerking met Cedefop;

29. de geleidelijke oprichting en ontwikkeling van 50 Europese platforms voor **kenniscentra voor beroepsopleiding** te ondersteunen en **Europese beroepskernprofielen** te onderzoeken als onderdeel van het Europass-platform en waar mogelijk aangevuld met professionele digitale inhoud, met het doel de mobiliteit van lerenden en werknemers, de automatische erkenning van kwalificaties en de ontwikkeling van gezamenlijke leerplannen voor beroepsonderwijs en -opleiding, kwalificaties en micro-credentials te vergemakkelijken;
30. de kwalitatieve en doeltreffende **digitalisering van het aanbod van beroepsonderwijs en -opleiding** te ondersteunen in het leren op school en op de werkplek via de aanmoediging van het gebruik van **Europese competentiekaders** en **zelfbeoordelingsinstrumenten**, zoals Selfie⁷⁹ en de haalbaarheid te onderzoeken van een enquête voor scholen voor beroepsonderwijs en -opleiding in de hele EU;
31. het **Europees beroepsonderwijs en de Europese beroepsopleiding als een mondiaal referentiepunt voor vaardighedenontwikkeling** te promoten, onder meer door de internationalisering van de stelsels van beroepsonderwijs en -opleiding te ondersteunen in samenwerking met de Europese Stichting voor opleiding (ETF), beroepenwedstrijden en voorlichtingscampagnes om de aantrekkelijkheid en het imago van beroepsonderwijs en -opleiding te verbeteren en gebruikersvriendelijke toegang te bieden tot informatie over beroepsonderwijs en -opleiding en daarmee verband houdende loopbaanmogelijkheden, de mogelijkheden van Europass verder uit te bouwen en te ontwikkelen;
32. de inspanningen van de lidstaten voor de uitvoering van deze aanbeveling te ondersteunen, door de capaciteit van instellingen voor beroepsonderwijs en -opleiding te versterken, onder meer op het gebied van digitalisering en ecologische duurzaamheid en onderzoek in beroepsonderwijs en -opleiding zowel op nationaal als op EU-niveau te bevorderen via financiering uit de relevante **fondsen en programma's van de Unie** (Next Generation EU (faciliteit voor herstel en veerkracht en React-EU), het Europees Sociaal Fonds +, SURE, het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, InvestEU, Erasmus +, Horizon Europa, Interreg, Digitaal Europa, het mechanisme voor een rechtvaardige transitie, het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling en het moderniseringsfonds);
33. te zorgen voor **kwalitatieve en kwantitatieve monitoring** in overeenstemming met de in deze aanbeveling gedefinieerde doelstellingen en met andere relevante gegevens, onder meer in verband met investeringen, en deze gegevens in het Europees Semester en de relevante kaders voor monitoring en rapportage te verwerken en om de vijf jaar **verslag uit te brengen** bij de Raad over de uitvoering van de aanbeveling op basis van de jaarlijkse monitoring door Cedefop.

⁷⁹

https://ec.europa.eu/education/schools-go-digital/about-selfie_nl

Deze aanbeveling vervangt de Aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2009 tot vaststelling van een Europees referentiekader voor kwaliteitsborging in beroepsonderwijs en -opleiding (EQAVET) en de Aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2009 betreffende de invoering van het Europees systeem voor studiepuntenoverdracht voor beroepsonderwijs en -opleiding (ECVET).

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter